

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

Nr. i Dokumentit: 21.16.1-2017-08

RAPORTI I AUDITIMIT
PËR PASQYRAT FINANCIARE VJETORE TË MINISTRISË SË
PUNËVE TË BRENDSHME
PËR VITIN E PËRFUNDUAR MË 31 DHJETOR 2017

Prishtinë, qershor 2018

Zyra Kombëtare e Auditimit e Republikës së Kosovës është institucioni më i lartë i kontrollit ekonomik e financiar, i cili me Kushtetutën dhe ligjet e vendit gëzon pavarësi funksionale, financiare dhe operative. Zyra e Kombëtare Auditimit kryen auditime të rregullsisë dhe të performancës dhe për punën e vet i jep llogari Kuvendit të Kosovës.

Misioni ynë është që përmes auditimeve cilësore të fuqizojmë llogaridhënien në administratën publike për përdorimin efektiv, efikas dhe ekonomik të burimeve kombëtare.

Ne kryejmë auditime në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtare të auditimit në sektorin publik si dhe me praktikatat e mira evropiane.

Raportet e Zyrës Kombëtare të Auditimit promovojnë drejtpërsëdrejti llogaridhënien e institucioneve publike pasi që ato ofrojnë bazë të qëndrueshme për të kërkuar llogari nga menaxherët e çdo organizate buxhetore. Në këtë mënyrë ne rrisim besimin në shpenzimin e fondeve publike dhe luajmë një rol aktiv në sigurimin e interesit të taksapaguesve dhe të palëve tjera të interesit në rritjen e përgjegjësisë publike.

Auditori i Përgjithshëm ka vendosur në lidhje me opinionin e auditimit për Pasqyrat Financiare Vjetore të Ministrisë së Punëve të Brendshme, në konsultim me Ndihmës Auditoren e Përgjithshme Emine Fazliu, e cila e ka mbikëqyrur auditimin.

Raporti është rezultat i auditimit të kryer nga Fjolla Bakalli – Sadiku (Udhëheqës i ekipit) si dhe Pleurat Isufi dhe Albana Kadriu-Zogjani (Anëtar të ekipit), nën menaxhimin e Udhëheqësit të Departamentit të Auditimit Bujar Bajraktari.

TABELA E PËRMBAJTJES

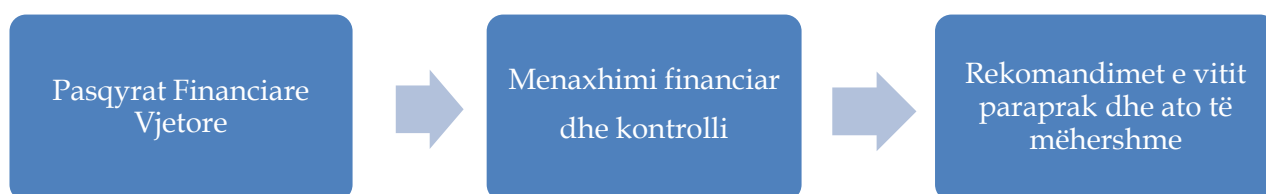
Përmbledhje e përgjithshme	4
1 Fushëveprimi dhe metodologjia e auditimit	6
2 Pasqyrat financiare vjetore dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm	7
3 Menaxhimi financiar dhe kontrolli	11
4 Progresi në zbatimin e rekomandimeve.....	26
5 Qeverisja e mirë.....	27
Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZKA	30
Shtojca II: Progresi në zbatimin e rekomandimeve të vitit paraprak dhe vitet e mëhershme	32
Shtojca III: Komentet e OB-së në gjetjet e raportit të auditimit.....	41

Përmbledhje e përgjithshme

Hyrje

Ky raport përmbledh çështjet kryesore që dalin nga auditimi i Pasqyrave Financiare Vjetore të Ministrisë së Punëve të Brendshme (MPB) për vitin 2017, i cili e përcakton Opinionin e dhënë nga Auditori i Përgjithshëm. Ekzaminimi i pasqyrave financiare për vitin 2017 është kryer në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Qasja jonë ka përfshirë testet dhe procedurat, të cilat ishin të nevojshme për të arritur në një opinion lidhur me pasqyrat financiare. Qasja e aplikuar e auditimit është paraqitur në Planin e Jashtëm të Auditimit, të datës 06/10/2017.

Auditimi ynë është fokusuar në:

Puna e ndërmarrë nga Zyra e Kombëtare e Auditimit për të përfunduar auditimin për vitin 2017 është përcaktuar varësisht nga cilësia e kontrollit të brendshëm të zbatuar nga menaxhmenti i Ministrisë së Punëve të Brendshme.

Zyra Kombëtare e Auditimit vlerëson Menaxhmentin e lartë dhe stafin e Ministrisë së Punëve të Brendshme për bashkëpunim gjatë procesit të auditimit.

Opinionin e Auditorit të Përgjithshëm

Opinionin e Auditorit të Përgjithshëm me theksim të çështjes

Pasqyrat Financiare Vjetore për vitin 2017 paraqesin një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale.

Theksimi i çështjes

Ne tërheqim vëmendjen tuaj për faktin se informatat e shpalosura në PFV rreth vlerës së llogarive të arkëtueshme nuk ishin të sakta si dhe shpenzimet që i takojnë mallrave dhe shërbimeve ishin buxhetuar dhe shpenzuar gabimisht nga kategoria e investimeve kapitale.

Më gjerësisht shih pjesën 2.1 të këtij raporti.

Shtojca I, shpjegon llojet e ndryshme të opinionëve të aplikuar nga Zyra Kombëtare e Auditimit.

Konkluzionet dhe rekomandimet kryesore**Përgjigja e menaxhmentit në auditimin 2017**

Menaxhmenti nuk është pajtuar me të gjitha të gjeturat dhe konkluzionet e auditimit. Komentet janë dhënë në detaje në shtojcën III.

---

1 Fushëveprimi dhe metodologjia e auditimit

Hyrje

Zyra Kombëtare e Auditimit (ZKA) është përgjegjëse për kryerjen e auditimit të rregullsisë që përfshin ekzaminimin dhe vlerësimin e pasqyrave financiare dhe të dhënave tjera financiare, si dhe dhënien e opinionit:

- Nëse pasqyrat financiare japin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të llogarive dhe çështjeve financiare për periudhën e auditimit;
- Nëse të dhënat financiare, sistemet dhe transaksionet janë në pajtim me ligjet dhe rregulloret në fuqi;
- Për përshtatshmërinë e funksioneve të kontrollit të brendshëm dhe të auditimit të brendshëm; dhe
- Për të gjitha çështjet të cilat dalin apo kanë të bëjnë me auditimin.

Puna e ndërmarrë e auditimit është bazuar në vlerësimin e rrezikut për auditimin e Ministrisë së Punëve të Brendshme (MPB). Ne kemi analizuar veprimtarinë e Ministrisë, se deri në çfarë mase mund të mbështetemi në kontrollet menaxheriale për të përcaktuar nivelin e testeve të hollësishme, që janë të nevojshme për të siguruar dëshmitë që mbështesin opinionin e AP-së.

Seksionet e mëposhtme ofrojnë një përmbledhje më të detajuar të gjetjeve tona të auditimit, me theks të veçantë në vëzhgimet dhe rekomandimet në çdo fushë të rishikimit. Komentet e Menaxhmentit të MPB-së ndaj gjetjeve tona mund të gjenden në Shtojcën III.

Procedurat tona kanë përfshirë rishikimin e kontroleve të brendshme, të sistemeve të kontabilitetit, teste substanciale si dhe testimin e aranzhimeve tëqeverisjes deri në masën që ne i konsiderojmë të nevojshme për kryerjen efektive të auditimit. Të gjeturat e auditimit nuk duhet të konsiderohen si një pasqyrë gjithëpërfshirëse e të gjitha dobësive që mund të ekzistojnë, apo e të gjitha përmirësimeve që mund të bëhen në sistemet dhe procedurat që kanë operuar.

---

2 Pasqyrat financiare vjetore dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm

Hyrje

Auditimi ynë i Pasqyrave Financiare Vjetore (PFV) merr parasysh pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe cilësinë dhe saktësinë e informacionit të prezantuar në PFV. Gjithashtu merret parasysh edhe deklarata e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ dhe Zyrtari Kryesor Financiar, kur PFV-të dorëzohen në Ministrinë e Financave.

Deklarata për prezantimin e PFV-ve përfshinë një numër të pohimeve në lidhje me pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe cilësinë e informacionit në kuadër të PFV-ve. Këto pohime kanë për qëllim t'i ofrojnë Qeverisë sigurinë se të gjitha informatat relevante u janë ofruar për të siguruar se mund të ndërmerret një proces auditimi.

2.1 Opinioni i auditimit

Opinioni i pamodifikuar me theksim të çështjes

Ne kemi audituar PFV-të e Ministrisë së Punëve të Brendshme për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2017, të cilat përfshijnë pasqyrën e pranimeve dhe pagesave në para të gatshme, pasqyrën e ekzekutimit të buxhetit, shpalosjet dhe raportet tjera përcjellëse.

Sipas opinionit tonë, Pasqyrat Financiare Vjetore për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2017, prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik (të kontabilitetit të bazuar në para të gatshme), Ligjin nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (me plotësime dhe ndryshime) dhe Rregulloren MF, Nr. 01/2017 për raportim vjetor financiar nga organizatat buxhetore.

Baza për opinion

Ne kemi kryer auditimin në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Sipas këtyre standardeve, përgjegjësitë tona janë përshkruar më poshtë tek pjesa 'Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare'. Besojmë se dëshmitë e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të duhura për sigurimin e bazës për opinion.

Theksimi i çështjes

Ne tërheqim vëmendjen tuaj për faktin se:

- Në PFV-të e konsoliduara të MPB-së, nuk ishin shpalosur llogaritë e arkëtueshme të Policisë së Kosovës në vlerë prej 6,656,645€ që kanë të bëjnë me gjobat e pa-arkëtuara të kundërvajtjeve në trafik, përkatësisht të gjitha tiketat e pa-arkëtuara deri në vlerën 60€ të cilat janë lëshuar përgjatë vitit 2017. MPB nuk kishte arritur që ta identifikoj dhe korrigjoj me kohë këtë gabim dhe PFV-të kanë mbetur të pa korrigjuara; dhe
- Poashtu, duam të tërheqim vëmendjen tuaj për faktin se, për shkak të buxhetimit të gabuar të një numri të caktuar të projekteve kapitale¹ të cilat në fakt i takojnë natyrës së mallrave dhe shpenzimeve, në MPB dhe PK kishte keqklasifikim të shpenzimeve në vlerën prej 985,345€. Si rrjedhojë ishin mbivlerësuar shpenzimet kapitale dhe ishin nënvlerësuar shpenzimet e mallrave dhe shërbimeve. Shpenzimet e keqklasifikuara përfshijnë një pagesë të MPB-së në vlerë 448,863€ për furnizim me uniforma për zjarrfikës dhe 14 pagesa të PK me vlerë të përbashkët prej 536,482€ për furnizim me inventar, pajisje për shërbimin policor, pajisje të teknologjisë informative dhe mirëmbajtje të softuerit. Opinioni ynë nuk është modifikuar në lidhje me këto çështje.

Çështjet kyçe të auditimit

MPB në kuadër të PFV-ve kishte shpalosur detyrime kontigjente me vlerë të përafërt prej 649,579€. Ne kemi trajtuar natyrën e lëndëve të detyrimeve të shpalosura dhe mundësinë për dalje të mjeteve në të ardhmen nga një obligim i mundshëm, por entiteti nuk kishte ofruar informata të mjaftueshme. Zyra ligjore që funksionon në kuadër të MPB-së dhe PK-së nuk posedonte informacione të sakta rreth rasteve në të cilat institucioni ishte subjekt i kontesteve gjyqësore si palë e paditur ose edhe paditës. Ky mos-informim ishte rezultat i mos-komunikimit të mjaftueshëm të kësaj Zyre me Avokaturën Shtetërore e cila përfaqëson Ministrinë në procese gjyqësore. Për më tepër mungonte edhe komunikimi i brendshëm në mes të Departamentit të Financave dhe Zyrës ligjore. Në tri nga pesë rastet e shpalosura si detyrime kontigjente në PFV nuk na është siguruar asnjë dëshmi që vërteton ekzistencën e një pretendimi/padie ndaj PK për tu shpalosur një detyrim i mundshëm. Në një rast tjetër lënda e shpalosur si detyrim kontigjent ishte e mbyllur me vendim të shkallës së prerë në dobi të PK. Si rrjedhojë shpalosjet e prezantuara në PFV për detyrimet kontigjente nuk mund të konsiderohen të sakta.

Përgjegjësia e menaxhmentit dhe personave të ngarkuar me qeverisje për PFV

Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Punëve të Brendshme është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të pasqyrave financiare sipas Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit në Sektorin Publik - Raportimi Financiar bazuar në Kontabilitetin e Parasë së Gatshme të modifikuar,

¹ Furnizim me Uniforma për Zjarrfikës – Kodi i projektit 14401; Mobile (Inventar për Zyre) - Kodi i projektit 13161; Pajisjet Policore- Kodi i projektit 30041; Pajisje për sistemin e radio-komunikimit - Kodi i projektit 12211; Avancimi i sistemit BMS - Kodi i projektit 14251; Pajisje të teknologjisë informative - Kodi i projektit 30046.

si dhe është përgjegjës për kontrolle të brendshme të cilat menaxhmenti i përcakton si të nevojshme për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare, pa keq-deklarime materiale të shkaktuara qoftë nga mashtrimi apo gabimi. Kjo përfshinë zbatimin e Ligjit nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (me plotësime dhe ndryshime).

Ministri i Punëve të Brendshme është përgjegjës për të siguruar mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Ministrisë.

Përgjegjësia e Auditorit të Përgjithshëm për auditimin e PFV-ve

Përgjegjësia jonë është që të shprehim një opinion për PFV në bazë të auditimit të kryer. Auditimi është kryer në përputhje me SNISA. Këto standarde kërkojnë që t'i përmbahemi kërkesave etike, të planifikojmë dhe të kryejmë auditimin për të marrë siguri të arsyeshme se pasqyrat financiare nuk përmbajnë keq-deklarime materiale.

Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë i sigurisë, por nuk garanton se një auditim i kryer në pajtim me SNISA-t do të zbulojë çdo keq-deklarim material që mund të ekzistoj. Keq-deklarimet mund të rezultojnë nga mashtrimi ose gabimi dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose së bashku, mund të ndikojnë në vendimet e marra mbi bazën e këtyre PFV-ve.

Auditimi përfshinë kryerjen e procedurave për të marrë dëshmi në lidhje me informatat financiare dhe shpalosjet në PFV. Procedurat e zgjedhura varen nga gjykimi i auditorit, duke përfshirë edhe vlerësimin e rreziqeve nga keq-deklarimet materiale në PFV, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit. Gjatë vlerësimit të rrezikut, auditori merr në konsideratë kontrollin e brendshëm që është relevant në përgatitjen e pasqyrave financiare nga entiteti, në mënyrë që të dizajnoj procedura të auditimit që janë të përshtatshme për rrethanat e entitetit, por jo për qëllim të shprehjes së opinionit mbi efektivitetin e kontrolleve të brendshme të entitetit.

Auditimi përfshinë edhe vlerësimin e përshtatshmërisë së politikave kontabël të përdorura, arsyeshmërinë e përlogaritjeve kontabël të bëra nga menaxhmenti, si dhe vlerësimin e prezantimit të pasqyrave financiare.

2.2 Pajtueshmëria me kërkesat për PFV-të dhe kërkesat tjera për raportim

Nga Ministria e Punëve të Brendshme (MPB) kërkohet të raportojë në përputhje me kornizën e caktuar raportuese dhe kërkesat tjera për raportim. Ne kemi marrë parasysh:

- Pajtueshmërinë me Rregulloren MF. Nr.01/2017 për Raportim Vjetor Financiar nga Organizatat Buxhetore;
- Kërkesat e LMFP-së nr. 03/L-048 (me ndryshime dhe plotësime);
- Pajtueshmërinë me Rregullat Financiare nr. 01/2013 dhe 02/2013;
- Planin e veprimit për adresimin e rekomandimeve;

- Planin përfundimtar të prokurimit, dhe
- Kërkesat e Procedurave të Menaxhimit Financiar dhe të Kontrolleve (MFK).

Në kontekst të PFV-ve, nuk kemi çështje të natyrës materiale për të ngritur. Megjithatë përveç çështjeve që janë përfshirë te theksimi i çështjes, kemi identifikuar disa gabime të nevojshme për korrigjim tek “Neni 14 – Raporti i ekzekutimit të buxhetit” përkatësisht tek tabela “Hyrja e parasë së gatshme në llogari të thesarit”:

- Tek “Hyrja e parasë së gatshme në llogari të thesarit” kolona e buxhetit final, do të duhej të paraqitet vlera e donacioneve të vitit aktual ndërsa MPB kishte përfshirë edhe vlerën e donacioneve të bartura nga viti paraprak prej 10,896€. Për më tepër tek kolona e realizmit ishte paraqitur vlera e shpenzuar e fondeve të donatorëve prej 1,250,430€ ndërsa do të duhej të paraqitej vlera e fondeve të pranuar të donatorëve e cila për vitin aktual ishte 1,260,158€. Si rrjedhojë edhe shpalosja e Shënimit 12 në PFV është bërë në mënyrë të gabuar.

Marrë parasysh çka u tha më lartë, Deklarata e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ dhe ai Financiar, me rastin e dorëzimit të PFV-ve në Ministrinë e Financave, mund të konsiderohet e saktë, pasi që gabimet e identifikuara nuk janë materiale dhe nuk e ndikojnë opinionin e auditimit.

Në kontekst të kërkesave tjera për raportim të jashtëm, nuk kemi çështje për të ngritur.

2.3 Rekomandimet lidhur me Pasqyrat Financiare Vjetore

Për çështjet e identifikuara më lartë jepen rekomandimet si në vijim:

- Rekomandimi 1** Ministri dhe Drejtori i Përgjithshëm i PK-së duhet të sigurojnë se është bërë një analizë për t’i përcaktuar shkaqet për Theksimin e Çështjes. Në këtë aspekt, llogaritë e arkëtueshme duhet të identifikohen saktë dhe të shpalosen në PFV.
- Rekomandimi 2** Ministri duhet të sigurojë që shpenzimet të planifikohen dhe të shpenzohen në kategorinë adekuate ekonomike me qëllim të prezantimit të drejtë të tyre në PFV. Procesi i hartimit të PFV të vitit 2018 duhet të përfshijë edhe rishikimin e PFV-ve nga menaxhmenti, me fokus të veçantë në fushat me rrezik të lartë dhe fushat ku janë identifikuar gabime. Deklarata e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ dhe ai Financiar, nuk duhet të nënshkruhet përveç nëse ndaj PFV-të janë aplikuar të gjitha kontrollet e nevojshme.

3 Menaxhimi financiar dhe kontrolli

Hyrje

Puna jonë lidhur me Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin (MFK), pasqyron aktivitetet e detajuara të auditimit për sistemet e të hyrave dhe shpenzimeve në organizatat buxhetore. Në mënyrë të veçantë, në fokus të auditimit ishte menaxhimi i buxhetit, çështjet e prokurimit, burimet njerëzore si dhe pasuritë dhe detyrimet.

Konkluzioni për menaxhimin financiar dhe kontrollin

Në kontekst të sistemeve financiare, kontrollet mbi të hyrat në përgjithësi janë të përshtatshme dhe janë duke u zbatuar në mënyrë efektive, por kontrollet mbi një sërë fushash të shpenzimeve kërkojnë përmirësim të mëtejshëm për të parandaluar parregullsitë eventuale. Fushat kryesore ku nevojiten më shumë përmirësime janë realizimi i buxhetit tek investimet kapitale, procedimi i pagesave dhe menaxhimi i subvencioneve. Për më tepër, fusha e prokurimit vazhdon të mbetet shqetësuese për shkak të mos realizimit të planit dhe për vonesat në përfundimin e projekteve.

Më tutje në MPB dhe në Agjencitë e saj vazhdojnë të mbahen pozita kyçe me ushtrues detyre për periudha të gjata kohore, ndërsa angazhimet me marrëveshje të veçanta kanë tejkaluar afatet e lejuara. Menaxhimi i pasurisë dhe raportimi i obligimeve të papaguara kanë nevojë përmirësohen.

3.1 Planifikimi dhe realizimi i buxhetit

Ne i kemi shqyrtuar burimet e fondeve buxhetore, shpenzimet e fondeve si dhe të hyrat e arkëtuara sipas kategorive ekonomike. Kjo është paraqitur në tabelat e mëposhtme:

Tabela 1. Burimet e fondeve buxhetore (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final ²	2017 Realizimi	2016 Realizimi	2015 Realizimi
Burimet e Fondeve:	114,514,272	119,738,597	117,486,461	104,966,519	110,171,541
Granti i Qeverisë -Buxheti	113,623,143	117,388,377	115,165,600	104,221,135	108,994,018
Të bartura nga viti paraprak³	-	188,036	179,544	42,291	327,520
Të hyrat vetjake⁴	891,129	891,129	890,887	703,093	848,800
Donacionet e jashtme	-	1,271,054	1,250,430	-	1,203

² Buxheti Final – buxheti i aprovuar nga Kuvendi i përshtatur më pas nga Ministria e Financave

³ Të hyrat vetjake të Komunave të pashpenzuara në vitin paraprak të bartura në vitin aktual.

⁴ Pranimet e përdorura nga entiteti për financimin e aktiviteteve vetjake.

Buxheti final në raport me buxhetin fillestar ishte rritur për 5,224,325€. Kjo rritje është rezultat i donacioneve të jashtme, të hyrave të bartura nga viti paraprak, si dhe i rritjes së aplikuar pas rishikimit buxhetor dhe me vendimet e Qeverisë.

Në vitin 2017, MPB ka shpenzuar 98% të buxhetit final ose 117,486,461€ dhe në raport me vitin 2016 realizimi ishte pothuajse në të njëjtin nivel (99%). Megjithatë, realizimi i buxhetit në kategorinë e investimeve kapitale mbetet në nivel jo të kënaqshëm në raport me buxhetin e ndarë fillestar. Më poshtë jepen shpjegimet për pozitën aktuale.

Tabela 2. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2017 Realizimi	2016 Realizimi	2015 Realizimi
Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike:	114,514,272	119,738,597	117,486,461	104,966,519	110,171,541
Pagat dhe Mëditjet	74,480,460	76,235,168	76,217,698	74,860,541	72,310,539
Mallrat dhe Shërbimet	18,981,845	28,149,069	26,468,081	18,227,575	21,798,547
Shërbimet komunale	2,036,500	1,821,800	1,462,301	1,771,634	1,686,099
Subvencionet dhe Transferet	2,821,867	5,160,166	5,137,971	2,152,044	2,600,736
Investimet Kapitale	16,193,600	8,372,395	8,200,410	7,954,725	11,775,620

Shpjegimet rreth ndryshimeve në kategoritë buxhetore janë në dhënë si në vijim:

- Rritja e buxhetit final për paga dhe mëditje për 1,754,708€ në raport me buxhetin fillestar, ishte rezultat i ndarjes së mjeteve shtesë prej 1,500,000€ me vendim të Qeverisë në fund të vitit 2017, për pagesë të punës jashtë orarit për të punësuarit në kuadër të Policisë së Kosovës (PK) ndërsa pjesa tjetër është rritur me rishikim buxhetor për të mbuluar deficitin e mbetur;
- Buxheti final për mallra dhe shërbime ishte rritur për 9,167,224€ në raport me atë fillestar. Kjo rritje ishte rezultat i rishikimit buxhetor. Ky ndryshim kryesisht i përgjigjet vendimit të Ministrit për lejim të pagesës së kontestit të humbur në arbitrazh lidhur me dokumentet e udhëtimit;
- Buxheti final për shpenzime komunale ishte reduktuar për 214,700€. Ky ndryshim ishte rezultat i rishikimit buxhetor ku mjete nga kjo kategori ishin bartur te kategoria e mallrave dhe shërbimeve;
- Buxheti final për subvencione dhe transfere ishte rritur për 2,338,294€ në raport me atë fillestar. Ky ndryshim kishte rezultuar nga procesi i rishikimit buxhetor, transferet nga kategoria e mallrave dhe shërbimeve si dhe pranimi i donacionit të GTZ (Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit) në vlerë 1,214,393€, të cilat ishin alokuar për subvencione, për të financuar planet e biznesit në kuadër të përkrahjes së personave të ri-integruar; dhe

-
- Buxhetit final për investimet kapitale në raport me buxhetin fillestar pothuajse ishte përgjysmuar duke u reduktuar në vlerën prej 7,821,205€ si rezultat i procesit të rishikimit buxhetor dhe vendimeve të Ministrit të Financave dhe Qeverisë. Realizimi në raport me buxhetin final ishte 98%.
-

Çështja 3 – Realizimi i buxhetit

- E gjetura** Realizimi i buxhetit për investimet kapitale mbetet sfida kryesore me të cilën përballen MPB dhe PK. Edhe pse shpenzimi vjetor në raport me buxhetin final ishte 98%, nuk mund të themi se është tregues i performancës së mirë nëse krahasohet me buxhetin fillestar shpenzimi ishte vetëm 50%. Sipas Ligjit fillestar të buxhetit, 52 projekte kapitale kishin qenë të planifikuara, ndërsa vetëm në 37 projekte kishin ndodhur shpenzime. Arsyet për mos realizimin e projekteve përfshijnë mungesën e kërkesave për inicim të procedurave, vonesat në inicimin e procedurave të prokurimit në raport me planin, anulime të proceseve të prokurimit si dhe vonesa në nënshkrim të kontratave si pasojë e procedurave të ankesave dhe kontesteve në OSHP.
- Rreziku** Ekzekutimi i dobët i buxhetit për investimet kapitale rezulton me shfrytëzim joefikas të burimeve në dispozicion, si dhe redukton efektivitetin e planeve të shpenzimeve të Ministrisë. Mos-përmbushja e programit për investime kapitale rezulton me më pak projekte të realizuara si dhe mund të ndikoj në reduktim të buxhetit për vitet e ardhshme.
- Rekomandimi 3** Ministri dhe Drejtori i Përgjithshëm i PK-së duhet të ndërmarrin një vlerësim sistematik të arsyeve për mos-realizimin e projekteve kapitale, dhe për nivelin e ulët të shpenzimit të buxhetit në këtë kategori. Për tejkalimin e barrierave eventuale të identifikuara duhet të përcaktohen masa konkrete dhe praktike në mënyrë që ekzekutimi i projekteve kapitale dhe buxhetit të përmirësohet.

3.2 Të hyrat

Të hyrat e realizuara nga MPB dhe Agjencionet e saj në vitin 2017 ishin në vlerë 49,184,900€. Ato kryesisht kanë të bëjnë me të hyrat nga taksat për regjistrimin e automjeteve, taksat rrugore, taksat për dokumente të udhëtimit, taksat për letërnjoftime, taksat për leje të vozitjes, taksat ekologjike si dhe të hyrat nga gjobat e trafikut.

Tabela 3. Të hyrat vetjake (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2017 Pranimet	2016 Pranimet	2015 Pranimet
Të hyrat vetjake	891,129	1,079,165	49,184,900	44,692,833	43,201,460
Totali	891,129	1,079,165	49,184,900	44,692,833	43,201,460

Në tabelë janë paraqitur të hyrat e lejuara për shfrytëzim (në kolonën buxheti fillestar), derisa në kolonën Buxheti final janë të hyrat e lejuara për shfrytëzim përfshirë të hyrat e bartura. Tek pranimet janë paraqitur të hyrat e grumbulluara. Krahasuar me vitet paraprake, në përgjithësi vërehet një trend në rritje të hyrave të arkëtuara. Përkundër kësaj, ne kemi identifikuar faktin se MPB dhe vartësit e saj që gjenerojnë të hyra, nuk bëjnë ndonjë parashikim të vlerave të cilat priten të grumbullohen përgjatë vitit.

Çështja 4 - Mungesë e planifikimit të të hyrave

- E gjetura** MPB, përfshirë Agjencitë vartëse që realizojnë të hyra, nuk kishin bërë planifikim/parashikim të vlerës së të hyrave që do të grumbullonin gjatë vitit 2017. Si rrjedhojë, në PFV, krahasimi i realizimit me planin ka qenë i pamundur.
- Rreziku** Mungesa e një plani për të hyrat vetanake, shkakton pamundësinë për të matur performancën e institucionit në grumbullimin e të hyrave.
- Rekomandimi 4** Ministri duhet të sigurojë që të bëhet parashikimi/planifikimi i përafërt i të hyrave në mënyrë që të mundësohet matja e performancës së Institucionit.

3.3 Pagat dhe shtesat

Pagat dhe shtesat paguhen përmes një sistemi të centralizuar të pagesave që menaxhohet nga MAP dhe MF. Buxheti final për paga dhe mëditje ishte 76,235,168€, ndërsa realizimi i shpenzimeve ishte 76,217,698€. Numri i planifikuar i stafit ishte 10,389 ndërsa numri aktual i të punësuarve në fund të vitit 2017 ishte 10,041. Numri më i madh i të punësuarve i takon Policisë së Kosovës përkatësisht 8,752 të punësuar ndërsa pjesa tjetër i takon MPB-së dhe Agjencioneve tjera.

Rekomandimet

Nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

3.4 Menaxhimi i personelit

Në vijim janë paraqitur disa nga çështjet e identifikuara që kanë të bëjnë me dobësitë në menaxhimin dhe organizimin e personelit. Nga testimet tona identifikuam çështjet si në vijim:

Çështja 5 - Mbajtja e pozitave udhëheqëse me ushtrues detyre në afate të gjata kohore

E gjetura Në MPB dhe në Agjencionet vartëse vazhdojnë të mbahen pozita udhëheqëse në cilësi të Ushtruesit të Detyrës në afate të gjata kohore duke mos u plotësuar me pozita të rregullta të punës.

Neni 30.4 i Ligjit për Shërbimin Civil të Republikës së Kosovës Nr. 03/L-149 precizon se për plotësimin e pozitës së lirë në shërbimin civil, ushtruesi i detyrës nuk mund të emërohet më gjatë se tre muaj. Poashtu UA Nr. 07/2012 mbi marrëdhënien e punës në PK përcakton periudhën kohore për U.D. në kohëzgjatje deri në gjashtë muaj me mundësi vazhdimi edhe për tre muaj tjerë.

Në bazë të dhënave të raportuara nga Njësitë e Personelit për vitin 2017, numri i pozitave të mbajtura me UD ishte si në vijim:

- Në MPB 10 pozita, prej të cilave një pozitë nga viti 2014, katër pozita nga viti 2015 dhe dy nga viti 2016;
- Në ARC 11 pozita, prej të cilave dy që nga viti 2011, dy nga viti 2015 dhe një nga viti 2016;
- Në Agjencia e Forenzikës së Kosovës (AFK) një pozitë nga viti 2016;
- Në Agjencinë për Menaxhimin e Emergjencave (AME) gjashtë pozita, prej të cilave katër nga viti 2011 dhe dy nga viti 2014;
- Në PK 15 pozita, prej të cilave, një pozitë nga viti 2014 dhe tri pozita nga viti 2016;
- Në Agjencinë Kosovare për Siguri Publike (AKSP) dy pozita, njëra që nga viti 2013 dhe tjetra nga viti 2016; dhe
- Në Inspektoratin Policor të Kosovës (IPK) një pozitë që nga viti 2016.

Rreziku Mbajtja e pozitave të punës me ushtrues detyre në periudha të gjata kohore duke i tejkaluar edhe afatet e përcaktuara ligjore ndikon në cilësinë e performancës operationale të entitetit duke qenë se pothuajse të gjitha pozitat e mbajtura në këtë formë janë pozita udhëheqëse.

Rekomandimi 5 Ministri, Sekretari i Përgjithshëm dhe Drejtorët e Agjencioneve duhet të sigurojnë që brenda një periudhe kohore të arsyeshme të inicohen procedurat për rekrutimin e stafit të rregullt për të gjitha pozitat të cilat mbahen nga ushtruesit e detyrës.

Çështja 6 - Ushtrimi i pozitave të punës në mospërputhje me gradat e fituara

E gjetura Për rregullimin e marrëdhënies së punës në PK, gjatë vitit 2017 ishte aplikuar UA Nr. 07/2012 dhe 03/2017, të cilat më pas janë shfuqizuar me hyrjen në fuqi të UA Nr. 04/2017 në dhjetor të vitit 2017. Ky udhëzues, sikurse edhe udhëzuesit paraprak, parasheh që me rastin e sistemimit të punonjësve apo caktimit në pozita të lira të punës duhet të përfillen kushtet dhe kriteret që parashihen për ato pozita, përfshirë kualifikimin, gradën, përvojën etj.

Në PK, 375 të punësuar të stafit policor vazhdojnë të ushtrojnë pozita të punës në mospërputhje me gradat e fituara. Me vendim të Drejtorit të Përgjithshëm kompensimi për të punësuarit që ushtrojnë pozita më të larta, bëhet në bazë të pozitës dhe jo në bazë të gradës që aktualisht e ka arritur i punësuar. Kjo dukuri është në kundërshtim me sistemin e pagave të PK-së, ku koeficienti i pagës bazë për stafin policor përcaktohet në varësi të gradës dhe jo pozitës së punës. Lidhur me këtë çështje ne kemi rekomanduar edhe në vitet paraprake. Përkundër kësaj gjatë vitit 2017 kishte rritje të rasteve të tilla.

Rreziku Ushtrimi i gradave tjera duke mos kaluar nëpër procese të rregullta të gradimit dhe kompensimi sipas pozitave, është në mospërputhje me sistemin e pagave, dhe rrit rrezikun që pozitat të menaxhohen nga persona që nuk i plotësojnë kriteret e nevojshme. Kjo ndikon në rritje të shpenzimeve dhe dëmtim të buxhetit.

Rekomandimi 6 Ministri dhe Drejtori i Përgjithshëm i PK duhet të sigurojnë që sistemimi i stafit policorë në pozita të lira të bëhet pas plotësimit të kriterëve apo rekrutimit të rregullt brenda PK dhe kompensimi i të punësuarve të bëhet në përputhje me gradat dhe sistemin aktual të aprovuar të pagave.

Çështja 7 - Angazhimi me marrëveshje për shërbime të veçanta për pozita të rregullta të punës

E gjetura Sipas nenit 12 pika 4 e Ligjit për Shërbimin Civil (LShC), emërimet me afat të caktuar për një periudhë më të shkurtër se gjashtë muaj do të bëhen në bazë të kontratave të quajtura “Marrëveshje për shërbime të veçanta” të cilat i nënshtrohen Ligjit për Detyrimet dhe për të cilat zbatohet një procedurë e thjeshtësuar e rekrutimit.

MPB vazhdon të angazhojë punonjës me marrëveshje për shërbime të veçanta, të cilët angazhohen pa procedura të rregullta të rekrutimit. Numri i të angazhuarve në këtë formë gjatë vitit 2017 ishte 13, prej të cilëve nëntë raste i takonin AME-së. Në nëntë nga 13 rastet e lartpërmendura ishte tejkalar kohëzgjatja e lejuar ligjore për angazhim në këtë formë.

- Rreziku** Angazhimi i punonjësve me kontrata mbi shërbimet e veçanta duke anashkaluar procedurat e rekrutimit, minimizon konkurrencën dhe rrit rrezikun e angazhimit të personave jo të duhur në pozitat e caktuara. Tejkalimi i kohëzgjatjes së këtyre kontratave për më shumë se 6 muaj është në kundërshtim me dispozitat ligjore.
- Rekomandimi 7** Ministri duhet të inicojë një rishikim gjithpërfshirës për të përcaktuar saktë nevojat për staf, me qëllim që të gjitha pozitat e nevojshme të plotësohen me staf të rregullt. Në rast se shfaqet nevoja për të angazhuar staf për kohë të shkurtër, atëherë duhet të zhvillohen procedurat e kërkuara sipas dispozitave ligjore.

3.5 Mallrat dhe shërbimet, si dhe shërbimet komunale

Buxheti final për mallra dhe shërbime (përfshirë shërbimet komunale) për vitin 2017 ishte 29,970,869€. Prej tyre ishin shpenzuar 27,930,382€ apo 93% e buxhetit final. Këto shpenzime kanë të bëjnë me furnizim me ushqim dhe pije, furnizim me material zyrtar, furnizim me derivate, furnizim me veshmbathje, mirëmbajtja e sistemit të letërnjoftimeve, pasaportave dhe patentë shoferëve, sigurimin e ndërtesave etj. Nga testimet tona identifikua çështjet si në vijim:

Çështja 8 – Vonesa në realizimin e pagesave

- E gjetura** Rregulla Financiare Nr.01/2013/MF – përcakton që “të gjitha faturat që i pranon organizata buxhetore duhet të paguhen brenda 30 ditëve në qoftë se nuk është paraparë ndryshe me kontratë”.
- Në gjashtë pagesa⁵ të testuara në vlerë të përbashkët prej 303,353€, kishte pasur vonesa në pagesë prej pesë deri në 78 ditë, pas afatit 30 ditësh për pagesë.
- Rreziku** Vonesat në realizimin e pagesave rrisin rrezikun për pagesa shtesë të dënimeve apo kamatave eventuale ndaj Operatorëve Ekonomik. Gjithashtu, ekziston rreziku për dështimin e pagesave në vitin aktual dhe bartjen e tyre si obligime në vitin pasues.
- Rekomandimi 8** Ministri dhe Drejtori i Përgjithshëm i PK-së duhet të sigurojnë që pagesat të kryhen në pajtim të plotë me afatet e përcaktuara në LMFPP dhe Rregullat e Thesarit.

⁵ Dy fatura në PK dhe katër tjera në MPB.

3.6 Subvencionet dhe transferet

Buxheti final për subvencione dhe transfere ishte 5,160,166€. Prej tyre ishin shpenzuar 5,137,971€ apo 99% e buxhetit. Këto pagesa kryesisht kanë të bëjnë me subvencionimin e përfituesve në programin e ri-integrimit të personave të riatdhesuar, në tregun e punës, përkrahjen e punonjësve të PK, shërbimet e konsulencës për personat e riatdhesuar etj. Nga testimet tona identifikuam çështjet si në vijim:

Çështja 9 - Mos funksionalizimi i biznesit

E gjetura Gjatë vitit 2017 nga buxheti i ri-integrimit ishin subvencionuar 311 përfitues. Në periudhën prill-gusht 152 përfitues, dhe në periudhën shtator-dhjetor ishin realizuar pagesa për 159 përfitues.

Ne kemi analizuar raportin e MPB-së dhe pasqyrën e projekteve të financuara për përfituesit e subvencioneve për periudhën prill-gusht. Për këtë periudhë përfituesit kanë qenë të obliguar të ofrojnë dëshmi se mjetet e marra nga MPB i kanë shpenzuar në përputhje me qëllimin e biznesit. Bazuar në monitorimet e realizuara nga ekipi i MPB-së në teren, kemi vërejtur se për këtë periudhë, 94 biznese ishin aktive ose 62%, derisa 58 ose 38% ishin biznese joaktive.

Gjatë auditimit gjithashtu kemi gjetur se në pagesën për financimin e planit të biznesit në vlerë 3,000€, përfituesi nuk kishte ofruar faturë që dëshmon se mjetet janë shpenzuar në përputhje me planin e biznesit.

Rreziku Mungesa e dëshmive për mjetet e shfrytëzuar në përputhje me planin e biznesit dhe mungesa e monitorimit të mirëfilltë nga MPB rrit rrezikun që mjetet mos të shfrytëzohen në përputhje me qëllimin e synuar.

Rekomandimi 9 Ministri duhet të kërkojë nga personat përgjegjës forcimin e mekanizmave për menaxhim dhe monitorim të subvencioneve, në mënyrë që të merret siguri e arsyeshme që paratë e dhëna si subvencion shfrytëzohen drejtë dhe në pajtim me qëllimin e synuar.

3.7 Investimet kapitale

Buxheti final për investime kapitale ishte 8,372,395€. Prej tyre në 2017 ishin shpenzuar 8,200,410€ apo rreth 98% e buxhetit final. Këto pagesa kanë të bëjnë me ndërtimin dhe riparimin e objekteve, blerjen e automjeteve, blerjen e pajisjeve të ndryshme policore etj. Nga testimet tona identifikuam çështjet si në vijim:

Çështja 10 - Tejkalim i afatit të paraparë për vlerësimin e ofertave në PK

E gjetura Sipas “Udhëzuesit operativ për prokurimin publik”, përkatësisht neni 35 i këtij udhëzimi: Procedura për ekzaminimin, vlerësimin dhe krahasimin e tenderëve do të kryhet nga Autoriteti Kontraktues brenda periudhës më të shkurtër të mundshme kohore dhe jo më shumë se 30 ditë nga hapja e ofertave. Vetëm në raste të jashtëzakonshme dhe të justifikuara, në veçanti me kontratat e një natyre komplekse, kjo periudhë mund të zgjatet për një afat shtesë prej 10 ditësh. Ne kemi gjetur se te procesi i prokurimit për “Furnizim me jelek anti-plumb”, kishte vonesa për përfundimin e vlerësimit, mbi tre muaj (vlerësimi i ofertave ka filluar me 14.11.2016, dhe ka përfunduar me datë 21.03.2017). Sipas dëshmimeve të ofruara nga Policia kjo vonesë ka ndodhur në pamundësi të zbatimit të një vendimi të OSHP-së, për shkaqe të cilat nuk ishin të varura nga Autoriteti Kontraktues. Vendimi kishte të bëjë me testimin e pajisjeve të lartëcekura.

Rreziku Vonesat në përmbylljen e procesit të vlerësimit të ofertave, mund të shkatëojnë vonesa në furnizime me artikuj të caktuar të cilat ndikojnë drejtëpërdrejtë në aktivitetet operative të PK.

Rekomandimi 10 Ministri dhe Drejtori i Policisë së Kosovës duhet të sigurojnë që procedurat e vlerësimit të ofertave të përfundohen brenda afateve të parapara kohore të përcaktuara me legjislacionin dhe udhëzimet në fuqi.

Çështja 11 - Vonesa në ndërtimin e objektit të QKRC dhe QKRA në Istog si pasojë e planifikimit jo të mirë

E gjetura Kontrata fillestare për ndërtimin e Qendrës Komunale për Regjistrimin Civil (QKRC) dhe Qendrës Komunale për Regjistrimin e Automjeteve (QKRA) në Istog, e nënshkruar me 11.09.2015 në vlerë prej 309,155€, parashihte që punët për ndërtimin e objektit të përfundojnë për 115 ditë pune. Si pasojë e planifikimit jo të mirë, pas fillimit të punëve ndërtimore ishin vërejtur mangësi në projektin bazë, dhe me këtë rast Autoriteti Kontraktues (AK) me datë 14.11.2016, kishte lidhur një aneks kontratë në vlerë 6,369€ për eliminimin e këtyre mangësive. Përveç kësaj në dhjetor të vitit 2016 ishte lidhur edhe një kontratë për punë shtesë në vlerë prej 6,660€. Pranimi teknik i objektit ishte bërë me 14.12.2017 pra me rreth 18 muaj vonesë prej asaj që ishte paraparë në kontratën fillestare.

- Rreziku** Mungesa e planifikimit të duhur për projekte ndërtimore, rrit rrezikun që projektet të kenë nevojë për mjete financiare shtesë si dhe të mos realizohen sipas planit të paraparë.
- Rekomandimi 11** Ministri duhet të sigurojë që me rastin e inicimit të procedurave për projekte të reja ndërtimore, ti kushtohet më shumë vëmendje specifikimit të kërkesave dhe planifikimi i objekteve të bëhet duke pasur parasysh të gjitha elementet që e përbëjnë objektin si tërësi funksionale. Kjo do të ndihmonte, që të mos ketë vonesa në implementimin e projekteve si dhe të mos shfaqet nevoja për mjete financiare shtesë.

3.8 Çështjet e përbashkëta për mallrat dhe shërbimet si dhe investimet Kapitale

Në vijim janë çështjet e përbashkëta që kanë të bëjnë me mallrat dhe shërbimet si dhe investimet kapitale:

Çështja 12 – Mangësi në zbatimin e procedurave të prokurimit

- E gjetura** Në AKSP, komisioni i vlerësimit të ofertave, për aktivitetin e prokurimit “Renovimi i Objekteve të AKSP” ka filluar procesin e vlerësimit të ofertave, shtatë ditë pas hapjes së ofertave. Kjo është në kundërshtim me “udhëzuesin operativ për prokurimin publik, neni 41.2, ku potencohet se procesi i vlerësimit duhet të filloj më së voni pesë ditë nga hapja e ofertave.
- Për më tepër, në kontratën “Furnizim me material ndërtimor dhe konstruktiv” në AKSP, nënshkrimi i deklaratës nën betim nga ana e komisionit të vlerësimit të ofertave ishte bërë katër ditë pas fillimit të procesit të vlerësimit të tenderit.
- Rreziku** Vonesat në vlerësimin e ofertave dhe në nënshkrimin e deklaratave nën betim nga komisioni vlerësues janë në mos përputhje me kërkesat ligjore dhe paraqesin mos respektim të procedurave.
- Rekomandimi 12** Ministri dhe Drejtori i Përgjithshëm i AKSP duhet të shtojnë kontrollet tek procesi i prokurimit dhe të sigurojnë që të gjitha procedurat dhe afatet ligjore të respektohen me përpikëri.

Çështja 13 – Parregullsi në pranimin e mallit dhe në procedimin e pagesave**E gjetura**

Në 27 pagesa të testuara që përfshijnë MPB, PK dhe AKSP (20 në lidhje me mallra dhe shërbime dhe 7 me investimet kapitale) kemi gjetur se Urdhërblerja ishte lëshuar pas pranimit të mallit/shërbimit dhe pas pranimit të faturës ndërsa në 20 raste zotimi i mjeteve ishte bërë pas pranimit të faturës. Kjo është në kundërshtim me procedurat e përgjithshme për procedimin e pagesave që përcaktohen me legjislacionin në fuqi.

Ndërlidhur me rastet e cekura më lartë, në MPB, në kuadër të kontratës “Fushatë mediale informuese” në vlerë 17,818€ ishte paraparë edhe realizimi i spotit televiziv kundër terrorizimit si dhe blerja e hapësirës reklamuese për shfaqjen e këtij spoti në televizione dhe portale online në vlerën prej 9,794€. Me kontratë ishte paraparë që shërbimi të kryhet brenda 45 ditëve kalendarike nga data e marrjes së porosisë dhe publikimi të përfundoj më së largu deri me 31.12.2016 (data e skadimit të kontratës). Ky shërbim ishte vonuar dhe publikimi ishte bërë në prill të vitit 2017. Urdhërblerja ishte lëshuar pas pranimit të faturës.

Në pagesën “Furnizim me çertifikata për regjistrimin e automjeteve” në vlerë 27,700€ në MPB, kishte vonesë në pranimin e mallit për 56 ditë. Menaxheri i kontratës kishte shtyrë afatin e liferimit për 30 ditë, me arsyetimin se furnizuesi ka pasur avari në depo. Mirëpo sipas kushteve të veçanta të kontratës Furnizuesi mund të kërkoj shtyrje të afatit të liferimit vetëm nëse realizimi i kontratës vonohet për shkaqe të cilat nuk janë gabim i Furnizuesit. Avaria në depo ishte shkaktuar nga gabimi i furnizuesit pasi që depo nuk i përmbushte kushtet për ruajtjen e mallit. Edhe përkundër këtij fakti MPB nuk kishte zbatuar ndalesën/penalltinë për vonesë në vlerë prej 900€.

Në pagesën “Furnizim me material për zyre” në vlerë 57,500€, në MPB edhe pse pranimi i mallit ishte bërë në kuadër të afateve të kontraktuara, procedimi i urdhërblerjes ishte bërë pas pranimit të faturës dhe pas skadimit të kontratës. Kontrata kishte skaduar me 12.11.2017, fatura ishte pranuar me 20.12.2017 ndërsa urdhërblerja ishte lëshuar me 21.12.2017.

Rreziku

Hyrja në obligime pa zotim të mjeteve rezulton në vonesa të zbatimit të kontratave dhe në rritjen e mundëshme të obligimeve të papaguara, të cilat bëhen barrë për buxhetin e vitit vijues. Procedimi i urdhërblerjeve me vonesë pamundëson llogaritjen e saktë të ndalesave dhe masave tjera ndëshkuese të parapara në marrëveshjet kontraktuese, derisa vonesat në liferimin e mallrave mund ta vëjnë Ministrinë para vështirësive në ofrimin e shërbimeve ndaj qytetarëve.

Rekomandimi 13 Ministri dhe Drejtori i PK-së duhet të sigurohen që procedimi i pagesave të bëhet në përputhje me kërkesat dhe procedurat e përcaktuara ligjore. Duhet të ndërmerren masa parandaluese për të siguruar furnizimin me kohë me artikujt e kontraktuar dhe për çdo vonesë të aplikohen ndalesat e parapara me kontrata.

3.9 Pasuritë kapitale dhe jo-kapitale

MPB duke përfshirë edhe Agjencitë vartëse kishte prezantuar në PFV për vitin 2017 pasuri kapitale neto (mbi 1,000€) në vlerë 48,403,276€ dhe pasuri jo kapitale (nën 1,000€) në vlerë 4,289,685€.

Ne testuam blerjet e vitit, përfshirë investimet kapitale dhe blerjet e pajisjeve dhe mobiljeve nën 1,000€, si dhe rregullsinë në evidentimin dhe inventarizimin e pasurisë në dispozicion. Ne kemi bërë edhe ekzaminimin fizik për të verifikuar ekzistencën e pasurisë. Nga testimet tona identifikuam çështjet si në vijim:

Çështja 14 – Nënvlërim i pasurisë kapitale

E gjetura Policia e Kosovës ka blerë pajisje të Teknologjisë Informative në vlerë prej 7,928€, por prej kësaj shume, artikujt në vlerë 2,830€ nuk ishin regjistruar në regjistrat e pasurisë. Një artikull nga kjo blerje i takon kategorisë së pasurisë kapitale me vlerë prej 1,220€, ndërsa dy artikuj pasurisë nën 1,000€ me vlerë 1,610€.

Poashtu, MPB nuk i kishte regjistruar si pasuri nën 1,000€ pesë klima, në vlerë prej 1,044€ të cilat ishin blerë për nevojat e AME-së. Për më tepër, Ministria në kuadër të projekteve kapitale kishte realizuar kontratën për krijimin e “Sistemit të unifikuar për raportime statistikore”, vlera e të cilës ishte 41,595€. Ky sistem nuk ishte regjistruar në regjistrin e pasurive mbi 1,000€ si pasuri kapitale, po ishte ndarë në bazë të artikujve ku një pjesë e tyre në vlerë prej 10,679€ ishte regjistruar si pasuri nën 1,000€, artikujt në vlerë 2,594€ ishin regjistruar si pasuri kapitale ndërsa shërbimi prej 24,000€ nuk ishte regjistruar fare.

Rreziku Mos regjistrimi i plotë i pasurisë shkakton nënvlerësim të pasurisë për vlerën e pa regjistruar, dhe kjo ndikon që në PFV të mos paraqitet gjendja e saktë e pasurisë të cilën e posedon Ministria.

Rekomandimi 14 Ministri dhe Drejtori i Përgjithshëm i PK-së duhet të sigurojnë që të gjitha pasuritë e blera të regjistrohen me rastin e pranimin dhe të klasifikohen në kategoritë adekuate, konform rregullave të përcaktuara. Poashtu duhet të sigurohet që pasuria e blerë si projekt kapital të regjistrohet sipas vlerës së saj të plotë.

Çështja 15 - Menaxhimi i flotës së automjeteve

E gjetura Menaxhimi me flotën e automjeteve të PK-së, ku bëhet edhe servisimi dhe riparimi i automjeteve, vazhdon të jetë i dobët. Vonesat në riparimin e automjeteve ishin të stërzgjatura ku një numër i automjeteve ishte në pritje për servisim nga viti 2016. Arsyet e pritjeve kaq të gjata të automjeteve për riparim sipas zyrtarëve të flotës ishin: lloje të ndryshme të automjeteve dhe defekte të natyrave të ndryshme (për të cilat kërkohet njohuri adekuate), numër i vogël i personelit, mungesa e pjesëve rezervë si dhe vjetërsia e automjeteve. Numri i automjetet që presin për riparim përfshinte 32 automjete nga viti 2016 dhe 77 automjete në vitin 2017. Në lidhje me këtë çështje ne kemi rekomanduar edhe viteve të kaluar por nuk janë ndërmarrë masa për përmirësimin e gjendjes.

Rreziku Dobësitë në menaxhimin e flotës së automjeteve, tregojnë se kontrollet e brendshme në këtë fushë ende nuk e kanë arritur nivelin e duhur. Kjo e rrit rrezikun e menaxhimit jo të mirë, zhvlerësimin në pritje të automjeteve dhe humbjes së pjesëve të tyre.

Rekomandimi 15 Ministri në bashkëpunim me Drejtorin e Përgjithshëm të PK-së duhet të duhet të bëjnë një vlerësim të gjendjes aktuale në flotën e automjeteve për të gjetur shkaqet e vonesave dhe për të përcaktuar veprimet e nevojshme për përmirësimin e procesit të servisimit të automjeteve.

Çështja 16 - Vonesa në inventarizimin e pasurisë

E gjetura Sipas rregullores 02/2013 për menaxhimin e pasurisë jo financiare, inventarizimi i pasurisë duhet të kryhet para përfundimit të PFV. Ne kemi vërejtur se Policia e Kosovës (PK) dhe Inspektorati Policor i Kosovës (IPK), raportin për inventarizimin e pasurisë për vitin 2017 e kishin kryer me vonesë rreth 2 muaj. PK kishte përgatitur këtë raport me dt.19.03.2018 ndërsa IPK me 23.03.2018.

Rreziku Inventarizimi i pasurisë pas përgatitjes së PFV, paraqet rrezik që pasuria e deklaruar në PFV të mos jetë e saktë pasi që nuk është bërë numërimi fizik i saj dhe harmonizimi i raportit të inventarizimit me regjistrat e pasurisë.

Rekomandimi 16 Ministri, Drejtori i Përgjithshëm i PK-së dhe Drejtori i IPK-së, duhet të inicojnë një rishikim të arsyeve pse kanë ndodhur vonesat e inventarizimit të pasurive, dhe të mbajnë përgjegjës personat që kanë marrë pjesë në këtë proces. Në kontekst të sigurimit të informatave të sakta për PFV-të duhet të sigurohet që inventarizimi i pasurisë për vitin 2018 të përfundohet para dorëzimit të PFV-ve në MF.

3.10 Trajtimi i parasë së gatshme dhe ekuivalentëve të saj

Ky nënkapitull trajton paranë e gatshme, ekuivalentët e parasë dhe avancet e pa arsyetuara. Nga testimet tona identifikuam çështjen në vijim:

Çështja 17 - Avancet e hapura

- E gjetura** MPB kishte paraqitur në PFV avance të hapura/pa arsyetuara në vlerë prej 65,872€, prej të cilave 50,623€ ishin avance të hapura që janë bartur nga vitet paraprake. Pjesa tjetër prej 15,249€ i takojnë vitit 2017. MPB ka bërë përpjekje të vazhdueshme në bashkëpunim me thesarin për mbylljen e këtyre avanceve, megjithatë deri në fund të auditimit tonë akoma nuk është arritur asgjë në këtë drejtim.
- Rreziku** Mos-mbyllja/arsyetimi i avanceve të hapura rrit rrezikun që mjetet e shpenzuara të mos jenë përdorur për qëllimin e paraparë.
- Rekomandimi 17** Ministri duhet të sigurojë që zyrtarët përgjegjës të verifikojnë faktet në mënyrë që të gjinden shkaqet dhe të eliminohen dilemat nëse këto janë avance të arsyetuara apo jo. Rrjedhimisht duhet shtuar kujdesi në procesin e menaxhimit të parave të gatshme në mënyrë që gabimet e tilla të mos përsëriten në te ardhmen.

3.11 Obligimet e papaguara

Pasqyra e obligimeve të papaguara ndaj furnitorëve në fund të vitit 2017 ishte 729,366€, dhe se krahasuar me vitin e kaluar (1,688,956€) kemi një zvoglim të tyre por prap është një vlerë e lartë e obligimeve. Këto obligime kanë të bëjnë me mallra shërbime, shpenzime komunale etj. dhe se janë bartur për t'u paguar në vitin 2018. Ne testuam mënyrën e raportimit të obligimeve të papaguara duke filluar nga protokolli, raportimi e deri te pagesa e obligimeve dhe anasjelltas. Nga testimet tona identifikuam çështjet si në vijim:

Çështja 18 - Raportim jo i drejtë i obligimeve të papaguara

- E gjetura** Dy fatura në vlerë totale 30,341€ (që i takojnë PK-së), për furnizim me karburant, nuk ishin raportuar si obligime të papaguara dhe nuk ishin shpalosur në PFV të vitit 2017, edhe pse ato ishin pranuar në muajin qershor dhe gusht të vitit 2017.
- Rreziku** Mos raportimi i saktë i obligimeve mujore rrit rrezikun që faturat të mos identifikohen dhe të mos paguhen me kohë, në këtë mënyrë Ministria mund të ekspozohet para ndëshkimeve të mundshme nga furnitorët.
- Rekomandimi 18** Ministri në bashkëpunim më Drejtorin e PK-së duhet të sigurojnë kontrolle shtesë në raportimin e obligimeve, ashtu që vlerat e sakta të raportohen për periudha kohore, gjendja e obligimeve të përcillet për çdo muaj dhe pagesat të bëhen me kohë.

---

4 Progresi në zbatimin e rekomandimeve

Raporti ynë i auditimit për PFV-të të vitit 2016 të MPB kishte rezultuar në 16 rekomandime. MPB kishte përgatitur një Plan Veprimi ku paraqitej mënyra se si do t'i zbatoj rekomandimet e dhëna.

Deri në fund të auditimit tonë për vitin 2017, tri rekomandime ishin zbatuar, dy rekomandime ishin në proces të zbatimit dhe 11 nuk ishin adresuar ende. Po ashtu, nga viti 2015 ishin bartur edhe 10 rekomandime (tetë të pa zbatuara dhe dy të tjera ishin në zbatim e sipër). Përkundër përpjekjeve për t'i adresuar çështjet e ngritura, shtatë rekomandime kishin mbetur të pazbatuara dy ishin në proces të zbatimit ndërsa një ishte implementuar. Si rrjedhojë niveli i adresimit mbetet pothuajse në gjendje të njëjtë. Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe mënyrën se si janë trajtuar ato, shihni Shtojcën II.

Çështja 19 – Zbatimi i rekomandimeve nga viti paraprak dhe viti i mëhershëm

- E gjetura** Për shkak të menaxhimit të dobët të procesit dhe mungesës së monitorimit formal për mënyrën e zbatimit të rekomandimeve të AP-së, vetëm një pjesë e rekomandimeve të vitit të kaluar dhe atyre të bartura më herët janë zbatuar. Ne nuk kemi vërejtur se MPB aplikon masa përgjegjësie për moszbatimin e rekomandimeve. Si rrjedhojë kemi çështje të përsëritura edhe këtë vit.
- Rreziku** Vonesat në zbatimin e rekomandimeve kryesore mund të rezultojë me dobësi të vazhdueshme, mungesë të efikasitetit dhe me humbje potenciale financiare.
- Rekomandimi 19** Ministri në bashkëpunim më Drejtorët e Agjencive duhet të zbatojnë një proces efektiv monitorues të planit për zbatimin e rekomandimeve. Në bazë të rezultateve nga ky monitorim duhet të vlerësohet nëse ky plan është i zbatueshëm, të identifikohen sfidat eventuale që ndikojnë në mos-zbatimin e rekomandimeve dhe të propozohen dhe ndërmerren masa alternative në rast nevojë.

---

5 Qeverisja e mirë

Hyrje

Qeverisja e mirë nënkupton parimet themelore të llogaridhënies, efektivitetin e kontrolleve, menaxhimin e rreziqeve, pavarësinë e auditimit të brendshëm, koordinimin e ZKA-së me auditimin e brendshëm dhe qeverisjen e mirë me pasuritë publike.

Tregues kyç në mbështetje të qeverisjes efektive është zbatimi i rekomandimeve të auditimit pasi kjo tregon se në çfarë mase menaxhmenti po ndërmerr veprime për t'i përmirësuar proceset ekzistuese dhe kontrollet. Niveli i përmbushjes së kërkesave të MFK-së nga ana e organizatave buxhetore po monitorohet edhe nga plotësimi i listave kontrolluese të vet-vlerësimit që plotësohet nga të gjitha OB-të, të cilat i dorëzohen Ministrisë së Financave.

Fusha të veçanta të rishikimeve tona lidhur me qeverisjen ishin procesi i llogaridhënies dhe menaxhimi i rreziqeve, ndërsa komponentat tjera janë trajtuar në brendi të kapitujve apo nënkapitujve të mësipërm të raportit.

Konkluzioni i përgjithshëm mbi qeverisjen

MPB në përgjithësi ka kontrolle të mira në raport me obligimet ligjore të saj. Menaxhimi financiar dhe kontrolli ka dëshmuar proces relativisht të mirë të raportimit dhe siguri në zbatimin e legjislacionit dhe proceseve të tjera të kontrollit. Kërkesa për plotësimin e pyetësorit të vetëvlerësimit ishte përmbushur brenda afatit kohor nga MPB dhe të gjitha Agjencitë e saj.

Megjithatë mbesin një numër fushash ku nevojiten zhvillime të mëtejshme. Këtu përfshihet përgjigja efektive ndaj rekomandimeve të auditimit dhe adresimi i tyre në shkallë më të lartë. Zbatimi i kërkesave për vlerësim dhe menaxhim të rrezikut ende nuk mund të konsiderohen si plotësisht i vendosur dhe efektiv. Përkundër zhvillimeve në identifikimin dhe përcaktimin e rreziqeve potenciale nga agjencitë e MPB-së (IPK dhe AKSP), ende ky proces nuk ka arritur të jetë gjithëpërfshirës në nivel institucional, dhe mungojnë mekanizmat e monitorimit dhe rishikimit të vazhdueshëm të planit për menaxhimin e rrezikut.

5.1 Sistemi i auditimit të brendshëm

MPB dhe tri Agjencitë në kuadër të saj (PK, IPK dhe AKSP), kanë të themeluar Njësitë e Auditimit të Brendshëm (NjAB-të) të cilat operojnë me: katër auditor në MPB, pesë auditor në PK, një auditor në AKSP dhe një auditor IPK. Secila njësi kishte hartuar planin strategjik dhe planin vjetor të auditimit të bazuar në vlerësim të rrezikut dhe prioritetëve ndërsa fushëveprimi i auditimeve të kryera përfshinte auditime të llojit të pajtueshmërisë, performancës, sistemit dhe të transaksioneve.

Në planet vjetore të NjAB-ve për vitin 2017 ishin planifikuar gjithsej 33 auditime të rregullta duke mos përfshirë auditimet me kërkesë. Gjatë vitit 2017 ishin finalizuar gjithsej 32 raporte duke e përmbushur pothuajse në tërësi planifikimin, me përjashtim të IPK e cila nuk kishte arritur ta përfundoj një auditim sipas planit. Përveç auditimeve të rregullta, ishin kryer edhe tri auditime me kërkesë prej të cilave një nga NjAB e PK-së, një nga NjAB e MPB-së si dhe një nga NjAB e MPB-së në bashkëpunim me Auditorin e Brendshëm të IPK-së. Përveç finalizimit me kohë të një numri të konsiderueshëm të raporteve, gjatë auditimeve janë identifikuar mangësi të ndryshme në sistemin e kontrollit të brendshëm të MPB-së, janë nxjerrë konkluzione dhe janë dhënë rekomandime konkrete për përmirësimin e atyre mangësive.

Komiteti i auditimit (KA), kishte mbajtur katër takime të rregullta ku janë shqyrtuar gjetjet dhe rekomandimet e auditimit të brendshëm dhe të jashtëm si dhe veprimet e ndërmarra për adresim të rekomandimeve.

Rekomandimet

Nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

5.2 Raportimi menaxherial, llogaridhënia dhe menaxhimi i rrezikut

Për të pasur një planifikim të mirë, për të mbikëqyrë aktivitetet në baza të rregullta dhe për të mundësuar vendimmarrje efektive, menaxhmenti ka nevojë të posedoj raporte të rregullta. Llogaridhënia si proces është pranim i përgjegjësive, mbajtje e personave përgjegjës për veprimet e tyre dhe shpalesje e rezultateve në mënyrë transparente. Ndërsa, menaxhimi i rrezikut është një proces që ka të bëjë me identifikimin, analizën, vlerësimin dhe veprimet/masat e menaxhmentit për të kontrolluar dhe reaguar ndaj rreziqeve që kërcënojnë organizatën.

MPB në përgjithësi kishte dizajnuar një mjedis të mirë të sistemit të kontrollit të brendshëm dhe raportimit brenda saj dhe në raport me Agjencitë ekzekutive. Procesi i raportimit të brendshëm funksionon sipas zinxhirit llogaridhënës dhe strukturës organizative. Ekzistojnë raportime të rregullta nga Agjencitë në konsolidimin e të dhënave rreth gjendjes financiare në nivel institucional.

Mbetet ti kushtohet më shumë rëndësi zbatimit të kërkesave për vlerësim të rrezikut për të mbështetur menaxhimin efektiv operacional dhe strategjik.

Çështja 20 - Dobësi në menaxhimin e rrezikut

- E gjetura** MPB dhe Agjencitë e pavarura kanë bërë disa zhvillime në identifikimin dhe përcaktimin e rreziqeve potenciale përmes hartimit të regjistrit të rreziqeve me përjashtim të PK-së e cila ende nuk posedon një dokument të tillë. Megjithatë duke qenë se menaxhimi i rrezikut është një aktivitet që kërkon zhvillim të vazhdueshëm, mbetet hapësirë që këto regjistra të avancohen në përmbajtje, në përputhje me kërkesat e MFK-së si dhe të rishikohen në vazhdimësi me qëllim që menaxhimi i rrezikut të jetë sa më efektiv.
- Rreziku** Mungesa e menaxhimit efektiv dhe gjithëpërfshirës të rrezikut do të dobësoj cilësinë e shërbimit ndaj qytetarëve nëse rreziqet që ndikojnë në këtë, nuk adresohen në kohën e duhur. Kjo për shkak se veprimet pro aktive të nevojshme për të parandaluar ose evituar ndikimin e çështjeve të tilla nuk do të ndërmerren në mënyrë të planifikuar dhe sistematike.
- Rekomandimi 20** Ministri në bashkëpunim me Sekretarin e Përgjithshëm dhe Drejtorët e Agjencive duhet të sigurojnë se është deleguar përgjegjësia e drejtpërdrejtë për menaxhimin e rrezikut si dhe duhet të vendosin mekanizma të rishikimit dhe raportimit për zbatimin e kërkesave në këtë fushë.

Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZKA

(e shkëputur nga ISSAI 200)

Forma e opinionit

147. Auditori duhet të japë një **opinion të pa-modifikuar** nëse arrin në përfundimin se pasqyrat financiare janë përgatitur, në të gjitha aspektet materiale, në pajtim me kornizën e zbatueshme financiare.

Nëse auditori, bazuar mbi dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë keq-deklarime materiale ose nuk arrin të marrë dëshmi të mjaftueshme auditimi për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë keq-deklarime materiale, atëherë ai duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit sipas pjesës që flet për 'Përcaktimin e llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit'.

148. Nëse pasqyrat financiare të përgatitura sipas kërkesave të një kornize për prezantim të drejtë nuk arrijnë të japin një paraqitje të drejtë, auditori duhet të diskutojë çështjen me menaxhmentin dhe, varësisht nga kërkesat e kornizës së zbatueshme për raportim financiar dhe nga mënyra se si zgjidhet çështja, të përcaktojë nëse është e nevojshme të modifikojë opinionin e auditimit.

Modifikimet që i bëhen opinionit në raportin e auditorit

151. Auditori duhet të modifikojë opinion në raportin e auditorit në rast se, duke u bazuar në dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë gabime materiale, ose në qoftë se auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë keq-deklarime materiale. Auditorët mund të japin tri lloje opinionesh të modifikuara: opinion të kualifikuar, opinion të kundërt dhe mohim të opinionit.

Përcaktimi i llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit

152. Vendimi se cili lloj i opinionit të modifikuar është i përshtatshëm varet nga:

- natyra e çështjes që i jep shkas modifikimit – d.m.th nëse pasqyrat financiare përmbajnë keq-deklarime materiale ose, në rast se ishte e pamundur për të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, mund të përmbajnë keqdeklarime materiale; dhe
- gjykimi i auditorit rreth përhapjes së efekteve ose efekteve të mundshme që çështja ka në pasqyrat financiare.

153. Auditori duhet të japë një **opinion të kualifikuar nëse**: (1) pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se keqdeklarimet, ose individualisht ose së bashku, janë materiale por nuk janë përhapur në pasqyrat financiare, ose (2) nëse auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të

---

cilat të bazojë një opinion, por arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë materiale por jo të përhapura.

154. Auditori duhet të japë një **opinion të kundërt nëse**, pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se keqdeklarimet, ose individualisht ose së bashku, janë edhe materiale edhe të përhapura në pasqyrat financiare.

155. Auditori duhet japë **mohim të opinionit nëse**, pasi nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, auditori arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë edhe materiale edhe të përhapura. Nëse, pas pranimit të angazhimit, auditori bëhet i vetëdijshëm se menaxhmenti ka imponuar një kufizim të fushëveprimit të auditimit, për të cilin auditori konsideron se mund të rezultojë në nevojën për të shprehur një opinion të kualifikuar ose mohim opinionit mbi pasqyrat financiare, auditori duhet të kërkojë nga menaxhmenti ta heqë atë kufizimin.

156. Nëse auditori jep një opinion të modifikuar, ai duhet të modifikojë edhe titullin për të korresponduar me llojin e opinionit i shprehur. ISSAI 1705 jep udhëzime shtesë rreth gjuhës specifike që duhet përdorur kur jepet një opinion dhe për të përshkruar përgjegjësinë e auditorit. Ajo gjithashtu përfshin shembuj ilustrues të raporteve.

Paragrafët e Theksimit të Çështjes dhe paragrafët e Çështjeve të Tjera në raportin e auditorit

157. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për të tërhequr vëmendjen e përdoruesve në një çështje të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila është sa e rëndësishme aq edhe thelbësore që ata të kuptojnë pasqyrat financiare, por ka prova të mjaftueshme e të përshtatshme se çështja nuk përmban keqdeklarime materiale në pasqyrat financiare, auditori duhet të përfshijë një paragraf të Theksimit të Çështjes në raportin e tij. Paragrafët për Theksimin e Çështjes duhet t'i referohen vetëm informacionit të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare.

158. Një paragraf i theksimit të çështjes duhet:

- të përfshihet menjëherë pas opinionit;
- të ketë titullin 'theksim i çështjes' ose ndonjë titull tjetër të përshtatshëm;
- të përmbajë një referencë të qartë ndaj çështjes që theksohet dhe të tregojë se në ç'pjesë të pasqyrave financiare mund të gjenden shpalosjet relevante që e përshkruajnë plotësisht çështjen; dhe
- të tregojë se opinionit i auditimit nuk është modifikuar për sa i përket çështjes të theksuar.

159. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për ta komunikuar një çështje, përveç atyre që janë paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila, në gjykimin e auditorit, është e rëndësishme për përdoruesit në mënyrë që ta kuptojnë auditimin, përgjegjësitë e auditorit apo raportin e auditimit, dhe me kusht që kjo nuk është e ndaluar me ligj ose rregullore, duhet të përpilohet një paragraf me titullin "Çështje Të Tjetra", apo ndonjë titull tjetër të përshtatshëm. Ky paragraf duhet të paraqitet menjëherë pas opinionit dhe pas çdo paragrafi të Theksimit të Çështjes.

Shtojca II: Progresi në zbatimin e rekomandimeve të vitit paraprak dhe vitet e mëhershme

Komponenta e Auditimit	Rekomandimet e bartura nga viti 2015	Të zbatuara gjatë vitit 2017	Në proces të zbatimit gjatë 2017	Të pa zbatuara
2.3 Rekomandimet e vitit paraprak	Ministri dhe Drejtorët e Përgjithshëm duhet të sigurojnë që është zbatuar plani i veprimit, i rishikuar, i cili i përcakton saktë afatet kohore për implementimin e rekomandimeve të bëra nga Auditori i Përgjithshëm (AP), me stafin përgjegjës të identifikuar, duke u fokusuar fillimisht në fushat më të rëndësishme.		Në proces të zbatimit.	
2.5.2 Vlerësimi i rrezikut	Ministri dhe Drejtorët e Përgjithshëm të Agjencive duhet të sigurojnë se është deleguar përgjegjësia e drejtpërdrejtë për menaxhimin e rrezikut tek një drejtor përkatës dhe të sigurojnë raportim mujor për zbatimin e kërkesave në këtë fushë dhe për rreziqet që janë duke u menaxhuar		Në proces të zbatimit. AKSP dhe IPK kanë hartuar regjistrin e rreziqeve ndërsa PK ende nuk ka arritur të hartoj një dokument të tillë.	
3.4 Prokurimi	Ministri dhe Drejtorët Ekzekutiv duhet të sigurojnë se kontrolllet në procesin e ekzekutimit të pagesave janë duke u monitoruar në vazhdimësi. Procesi i pagesave duhet të bëhet në pajtim të plotë me hapat e përcaktuar me LMFPN-në, dhe me rregullat e Thesarit.			Nuk është zbatuar. Vazhdon të ketë parregullsi në procedim të pagesave.

	Ministri në bashkëpunim më Drejtorin e Përgjithshëm të PK-së duhet të sigurojnë se janë forcuar edhe me tej kontrollet në proceset e planifikimit (analizë e pengesave të mundshme), monitorimit dhe realizimit të projekteve kapitale, në mënyrë që të respektohet afati për përmbushjen e kontratës.			Nuk është zbatuar. Përsëri ka vonesa në përmbushje të kontratave.
	Ministri në bashkëpunim më Drejtorin e Përgjithshëm të PK-së duhet të sigurojnë mbikëqyrje të rregullt të procesit të realizimit të buxhetit, me qëllim që çdo faturë të paguhet brenda afatit të përcaktuar ligjor.			Nuk është zbatuar. Edhe këtë vit kemi identifikuar vonesa në pagesa.
3.5 Shpenzimet jo përmes prokurimit	Ministri në bashkëpunim më Sekretarin e Përgjithshëm duhet të sigurojnë se janë marrë masa për të ndërprerë praktikën e lidhjes së kontratave pa procedura të rekrutimit, si dhe të sigurojnë se në buxhetin e viteve në vijim në kategorinë paga dhe mëditje përfshihen pagat e të gjithë të punësuarve të nevojshëm, si dhe të gjitha pagesat për pagat e tyre të kalojnë përmes sistemit të pagave.			Nuk është zbatuar. Edhe këtë vit është identifikuar çështja e njejtë.

3.5.1 Kompensimet (pagat dhe mëditjet)	Ministri në bashkëpunim më Drejtorin e Përgjithshëm të PK-së duhet të rishikojnë arsyet për mos adresimin e rekomandimeve të AP-së dhe të përcaktoj kontrolle shtese në menaxhimin e procedurave të rekrutimit. Procedurat e rekrutimit duhet të fillojnë me kohë, dhe kohëzgjatja e funksionit si ushtrues detyre të mos jetë më e gjatë se periudha e përcaktuar më Udhëzimin Administrativ.			Nuk është zbatuar. Me gjithë përpjekjet për të zvogëluar numrin e pozitive me UD, një numër i madh i pozitive vazhdon të mbahet në këtë formë për periudha të gjata kohore.
3.5.2 Subvencionet dhe Transferet	Ministri duhet të shqyrtoj rastet e lartpërmendura për t'i hetuar shkaqet e mos realizimit të objektivave dhe të sigurojë kontrolle shtesë në këtë drejtim. Përkrahja financiare e projekteve duhet të përcillet përmes procedurave përkatëse të monitorimit për të siguruar se janë realizuar objektivat e shpenzimeve në këtë kategori.	Edhe pse auditimi ka identifikuar disa raste të ngjajshme të cilat i takojnë pjesës së parë të vitit 2017 konsiderojmë se ky rekomandim është zbatuar. Është hartuar një rregullore e re për ri-integrimin e personave të riatdhesuar e cila i bartë kompetencat e subvencionimit të kësaj kategorie tek Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale. Poashtu është ndryshuar forma e financimit, ku përfituesit në vend të mjeteve financiare marrin pajisje dhe vegla pune.		

3.7.1 Pasuritë kapitale dhe jo-kapitale	Ministri në bashkëpunim më Drejtorin e Përgjithshëm të PK-së duhet të rishikojnë arsyet për mos adresimin e rekomandimeve të AP-së dhe të përcaktojnë masa shtesë për të forcuar kontrollet në këtë njësi. Kontrollet duhet të përfshijnë gjithë procesin prej identifikimit të defekteve e deri te riparimi i tyre. Kjo do të eliminonte pritjet e gjata të automjeteve dhe do të siguroj shfrytëzim me efikas të tyre.			Nuk është zbatuar. Vazhdon të ketë dobësi në menaxhimin e flotës përkatësisht pritje të gjata të automjeteve për riparim.
3.7.2 Trajtimi i borxheve	Ministri në bashkëpunim më Sekretarin e Përgjithshëm dhe Drejtorin e Përgjithshëm të PK-së duhet të sigurojnë kontrolle shtesë në menaxhimin e obligimeve. Vlerat e sakta të obligimeve duhet të përcillen nga një muaj në tjetrin, në përputhje me kërkesat ligjore. Për më tepër, të gjitha masat e nevojshme duhet të merren për forcimin e kontrolleve për këto procese.			Nuk është zbatuar. Edhe këtë vit kemi identifikuar fatura të papaguara nga viti paraprak dhe të pa raportuara në PFV.

Komponenta e auditimit	Rekomandimet e dhëna në vitin 2016	Të zbatuara	Në proces të zbatimit	Të pa zbatuara
Theksimi i çështjes	Ministri në bashkëpunim më Drejtorin e PK-së duhet të sigurojnë se kanë marrë masat dhe veprimet e nevojshme për të përmirësuar gabimet e identifikuara në theksimin e çështjes. Në këtë aspekt, të ndërmerren veprimet e duhura që të gjitha shpenzimet të planifikohen drejtë në kategoritë përkatëse të tyre, në mënyrë që t'i shmangën keq deklarimeve të shpenzimeve në PFV.			Nuk është zbatuar. Edhe këtë vit projektet janë buxhetuar gabimisht dhe si rrjedhojë kemi keqklasifikim të shpenzimeve.
Nivel i ulët i zbatimit të rekomandimeve nga viti paraprak	Ministri në bashkëpunim më Drejtorët e Agjencive duhet të zbatojnë një proces efektiv për monitorimin e zbatimit të rekomandimeve të Auditorit të Përgjithshëm, i cili përcakton kohën e synuar dhe zyrtarët përgjegjës për këtë. Procesi të rishikohet në vazhdimësi dhe të ndërmerren veprime shtesë ndaj barrierave të paraqitura gjatë zbatimit.		Në proces të zbatimit. (Shih. kapitullin 4).	
2.2 Pyetësi i vet-vlerësimit të komponentëve të MFK-së	Ministri duhet të sigurojë që Drejtorët e Përgjithshëm të Agjencive kanë deleguar përgjegjësinë e drejtpërdrejtë për menaxhimin e rrezikut dhe të sigurojnë raportim për zbatimin e kërkesave në këtë fushë dhe për rreziqet që janë duke u menaxhuar.		Në proces të zbatimit. AKSP dhe IPK kane hartuar regjistrin e rreziqeve ndërsa PK ende nuk ka arritur të hartoj një dokument të tillë.	

3.1 Planifikimi dhe realizimi i buxhetit	Ministri në bashkëpunim më Drejtorin e PK-së duhet të sigurojnë realizim korrekt të buxhetit për investime kapitale. Bazuar në shkaqet e realizimit të ulët të buxhetit, të marrë veprime përmirësuese, ndërsa performanca buxhetore të monitorohet në baza të rregullta dhe të merren veprime kur është e nevojshme.			Nuk është zbatuar. Përsëri kishte nivel të ulët të ekzekutimit të buxhetit në kategorinë e investimeve kapitale në raport me buxhetin fillestar.
3.1.2 Pagat dhe mëditjet	Ministri në bashkëpunim më Drejtorin e PK-së duhet të ndërmarrin veprime shtesë për të ndërprerë mbulimin e pozitive menaxheriale me U.D. Kohëzgjatja e funksionit si U.D të mos jetë më e gjatë se periudha e përcaktuar ligjore.			Nuk është zbatuar. Me gjithë përpjekjet për të zvogëluar numrin e pozitive me UD, një numër i madh i pozitive vazhdon të mbahet në këtë formë për periudha të gjata kohore.
	Ministri në bashkëpunim më Drejtorin e PK-së duhet të sigurojnë që sistemimi i stafit policor në pozita të lira bëhet pas plotësimit të kriterëve dhe procesit të gradimit apo rekrutimit të rregullt brenda PK-së.			Nuk është zbatuar. Ky numër është rritur në krahasim me vitin paraprak.
3.1.3 Mallrat dhe shërbimet, si dhe shërbimet komunale	Ministri në bashkëpunim më Drejtorët e Agjencive duhet të sigurojnë se janë marrë veprime për të ndërprerë praktikën e angazhimeve të tilla në mungesë të procedurave, si dhe të evitohen pagesat e tyre në kundërshtim me ligjet.			Nuk është zbatuar. Edhe këtë vit është identifikuar çështja e njejtë.

	Ministri duhet të sigurojë që kontrollet në procesin e ekzekutimit të pagesave janë duke u monitoruar në vazhdimësi. Procesi i pagesave duhet të bëhet në pajtim të plotë me hapat e përcaktuar me LMFPF-në, dhe me rregullat e Thesarit.			Nuk është zbatuar. Vazhdon të ketë parregullsi në procedim të pagesave.
3.1.4 Subvencionet dhe transferet	Ministri duhet të forcoj mekanizmat për menaxhimin më të mirë të subvencioneve, duke siguruar shfrytëzimin e drejtë të parasë për arritjen e qëllimit të synuar. Njëherit të sigurojë fonde të mjaftueshme buxhetore para aprovimit të vendimeve për subvencione	Edhe pse auditimi ka identifikuar disa raste të ngjajshme të cilat i takojnë pjesës së parë të vitit 2017 konsiderojmë se ky rekomandim është zbatuar. Është hartuar një rregullore e re për ri-integrimin e personave të riatdhesuar e cila i bartë kompetencat e subvencionimit të kësaj kategorie tek Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale. Poashtu është ndryshuar forma e financimit, ku përfituesit në vend të mjeteve financiare marrin pajisje dhe vegla pune.		
3.1.5 Investimet kapitale	Ministri në bashkëpunim më Drejtorin e Përgjithshëm të PK-së duhet të sigurojnë se janë forcuar edhe me tej kontrollet në proceset e planifikimit (analizë e pengesave të mundshme), monitorimit dhe realizimit të projekteve kapitale, në mënyrë që të respektohet afati për përmbushjen e kontratës.			Nuk është zbatuar. Përsëri kemi vonesa në përmbushje të kontratave.

3.1.6 Çështjet e përbashkëta për mallrat& shërbime dhe investimet kapitale	Ministri në bashkëpunim më Drejtorin e PK-së të sigurojnë që janë ndërmarrë masa që njësitë e kërkesës para inicimit të shpenzimeve kanë bërë një analizë të drejtë të nevojave dhe planifikim të mirë të buxhetit.	Rekomandimi është zbatuar. Nuk kemi identifikuar raste të tilla këtë vit.		
	Ministri në bashkëpunim më Drejtorin e PK-së duhet të sigurojnë kontrolle shtesë për të siguruar që kontratat nënshkruhen vetëm atëherë kur ekzistojnë fonde që sigurojnë ekzekutimin e tyre.	Rekomandimi është zbatuar. Nuk kemi identifikuar raste të tilla këtë vit.		
	Ministri në bashkëpunim më Drejtorin e PK-së duhet të sigurojnë që nënshkrimi i kontratave të bëhet sipas afateve ligjore duke mos u vonuar nënshkrimi i tyre. Kjo do të siguronte performancë më të mirë të aktiviteteve, realizim më të mirë të buxhetit dhe shmangie të pagesave në pjesën e fundit të vitit.			Nuk është zbatuar. Edhe këtë vit kemi identifikuar vonesa në nënshkrimin e kontratave.
	Ministri në bashkëpunim më Drejtorin e PK-së duhet të sigurojnë mbikëqyrje të rregullt të procesit të ekzekutimit të buxhetit me qëllim që çdo faturë të paguhet brenda afatit të përcaktuar ligjor.			Nuk është zbatuar. Edhe këtë vit ka pasur vonesa në pagesa të faturave.

3.2.1 Pasuritë kapitale dhe jo-kapitale	Ministri në bashkëpunim më Drejtorin e PK-së duhet të rishikojnë arsyet për mos zbatimin rekomandimeve të AP-së (në tri vitet e fundit) dhe të përcaktojnë masa shtesë për të forcuar kontrollet në këtë njësi. Njëherit të forcojnë kontrollet prej identifikimit të defekteve e deri te riparimi i tyre, duke siguruar shfrytëzim më efikas të automjeteve.			Nuk është zbatuar. Vazhdon të ketë dobësi në menaxhimin e flotës përkatësisht pritje të gjata të automjeteve për riparim.
3.3 Obligimet e papaguara	Ministri në bashkëpunim më Drejtorin e PK-së duhet të sigurojnë kontrolle shtesë në raportimin e obligimeve, ashtu që vlerat e sakta të raportohen për periudha kohore dhe të përcillen nga muaji në muaj derisa të paguhen ato.			Nuk është zbatuar. Edhe këtë vit kemi identifikuar fatura të papaguara nga viti paraprak të pa raportuara.

Shtojca III: Komentet e OB-së në gjetjet e raportit të auditimit

Të gjeturat/ çështjet	Pajtohemi po/jo	Komentet e OB-së në rast të mospajtitimit ⁶	Pikëpamjet e ZKA-së
Çështja 1: Pasqyrat Financiare Vjetore (Rekomandimi 1)		<p>MPB- Ne kemi bërë ndryshimet brenda afatit ligjor ku kemi shpalosur raportin e saktë të llogarive të arktueshme nga Policia e Kosovës dhe kemi dërguar në thesar Pasqyrat Vjetore Financiare të Korrigjuara, por të cilat nuk na janë pranuar nga Thesari (mos pranimi i Pasqyrave nga ana e Thesarit nuk ka qene në pajtim me legjislacionin ne fuqi). Ne nuk kemi pasur njoftim se duhet te dërgojmë Raportin e Pasqyrave Vjetore Financiare të Korrigjuar ne Thesar para datës 20.03.2018, mirëpo ne jemi bazuar sipas dispozitave ligjore në fuqi duke u bazuar ne LMFP me nr. 03/L-048, neni 44 paragrafi 3 për ndryshimet në Pasqyrat Vjetore Financiare si dhe duke u bazuar ne shkresë e datës 22.01.2018, me nr. 01/401 nga Auditori i Përgjithshëm drejtuar Thesarit.</p> <p>Policia e Kosovës - nuk ka pasur njoftim se duhet te dërgojmë Raportin e Pasqyrave Vjetore Financiare të Korrigjuar ne Thesar para datës 20.03.2018, mirëpo ne jemi bazuar sipas dispozitave ligjore në fuqi duke u bazuar ne LMFP me nr. 03/L-048, Neni 44 paragrafi 3 për ndryshimet në Pasqyrat Vjetore Financiare si dhe duke u bazuar ne shkresë e datës 22.01.2018, me nr. 01/401 nga Auditori i Përgjithshëm drejtuar Thesarit. Policia e Kosovës ka bërë ndryshimet brenda këtij afati ligjor dhe kemi dërguar në thesar Pasqyrat Vjetore Financiare të Korrigjuara, ne kuadër te këtyre ndryshimeve janë shpalosur edhe llogarit e arketueshme.</p>	Pasqyrat Financiare Vjetore mbi të cilat ne kemi dhënë opinionin e auditimit, janë ato të cilat ne i kemi pranuar zyrtarisht nga Thesari. Të njëjtat nuk kanë qenë të korrigjuara. Çështjet e mos koordinimit të Ministrisë me Thesarin janë çështje jashtë përgjegjësisë tonë. Prandaj e gjetura dhe rekomandimet tona në këtë fushë mbesin të pandryshuara.
Çështja 2: Pasqyrat Financiare Vjetore (Rekomandimi 2)		Policia e Kosovës- ka paraparë projekte kapitale për blerjen e pajisjeve të ndryshme policore, projekte që janë në vazhdimësi që nga themelimi i Policisë së Kosovës. Në kuadër të këtyre projekteve kontratat përfshijnë pajisjet me jetëgjatësi mbi 10 vjet dhe që kanë çmime disa mbi 1000 euro disa nën 1000 euro. Për këtë arsye këto projekte janë planifikuar në kuadër të kategorisë së	Komentet e dhëna nga entiteti i audituar janë vetëm arsyetime të cilat nuk e ndyshojnë konkluzionin tonë. E gjetura dhe

⁶ Për shkak të korrektësisë në rastet ku nuk është pajtuar menaxhmenti ne i kemi vendosur komentet ashtu siç i kemi pranuar pa bërë ndonjë korrektim në drejtshkrim.

	<p>investimeve kapitale në bashkëpunim me analistët e buxhetit në kuadër të Ministrisë së Financave. Këto planifikime janë aprovuar me ligjin për buxhet të secilit vit, dhe janë realizuar bazuar në ato ligje.</p> <p>Policia e Kosovës dy vite radhazi ka kërkuar ne Ministri te Financave te behet bartja e mjeteve ne vlere prej 4.0 milion euro nga kategoria e investimeve kapitale ne atë te Mallrave dhe Shërbimeve me qellim qe te zbatojmë këtë rekomandim, mirëpo ne takim qe kemi pasur me Ministrin e Financave, Ministrin e MPB-se dhe përfaqësuesit e Policisë është theksuar nga Ministri i Financave se është e pa mundur te behet një rregullim i tille, problem i ngjashëm qëndron edhe te shume organizata buxhetore deri ne rregullimin e këtij rekomandimi nevojiten vite.</p>	<p>rekomandimi mbeten të pandryshuara.</p>
<p>Çështja 3: Realizimi i buxhetit</p>	<p>MPB - Ky rekomandim tani më është adresuar, menaxhmenti i larte i MPB-së bazuar në raportet e ofruar nga DBF në baza javore dhe mujore bënë monitorimin e performancës buxhetore për çdo javë, është duke bërë përpjekje maksimale për të identifikuar dhe adresuar me kohë pengesat e paraqitura me qëllim të përmirësimit të performancës buxhetore, për të arritur nivelin e planifikuar të realizimit të buxhetit.</p> <p>Policia e Kosovës- Nuk behet një krahasim me mjetet qe nuk janë ne dispozicion, sepse po te ishin ato mjete ne dispozicion nuk do te thotë se nuk kemi pasur nevoja për shpenzim te atyre mjeteve, mirëpo prioritetet realizohen sipas mundësive buxhetore. Nuk mund te merret si baze buxheti fillestar për te krahasor me shpenzimet ne fund vite me te vetmin qellim qe te duket një performancë jo e mire, e cila nuk është reale.</p> <p>Për çdo vit fillimi i alokimeve për Policinë e Kosovës fillon në pjesen e dytë të muajit Shkurt dhe deri në këtë kohë Policia e Kosovës nuk mund të merr asnjë veprim. Pjesa dërmuese e pajisjeve të Policisë së Kosovës janë pjesë e listës për Pajisje për Qëllime të Veçanta - PQV, e cila sipas ligjit duhet të aprovohet nga Kryeministri për çdo vit. Pa aprovimin e kësaj liste Policia e Kosovës nuk mund të ndërmerr asnjë aktivitet të prokurimit, kurse në anën tjetër kjo liste zakonisht aprovohet dhe nënshkruhet pas muajit Mars apo nuk nënshkruhet fare. Pajisjet për qëllime të veçanta për shkak të proceduarave të komplikuar të importit,</p>	<p>Sa i përket raportimit edhe ne kemi theksuar në raport se ka një sistem të dizajnuar mirë në lidhje me raportimin (shih nënkaptullin 5.2). Megjithatë kjo nuk mjafton për të përmirësuar performancën buxhetore. Shifrat tregojnë se nevojiten masa të shtuara nga ana e menaxhmentit për përmirësimin e performancës buxhetore, sidomos tek investimet kapitale. Prandaj e gjetura dhe rekomandimi mbeten të pandryshuara.</p>

		<p>proceduarave të zgjatura të kontrollit nga shtetet prodhuese dhe shtetet nëpër të cilat ato kalojnë tranzit gjalë importit, zakonisht marrin më tepër se 6 muaj për tu liferuar. Duke marrë parasysh vonesat në alokimin e mjeteve, porositi behën nga muajit Mars, dhe në anën tjetër liferimi në kushte normale merr mbi 6 muaj, kjo e arsyeton realizimin e buxhetit në tre muajt e fundit të vitit. Vonesa në alokim të buxhetit dhe vonesa në aprovimin e listës PQV, procedurat e gjata për liferim të pajisjeve, janë çështje që nuk varen nga Policia e Kosovës mirëpo në anën tjetër Policia e Kosovës varen nga këto çështje në realizimin e këtij rekomandimi.</p>	
<p>Çështja 4: Mungesa e planifikimit të të hyrave</p>	<p>Nuk pajtohem</p>	<p>MPB - Sipas dispozitave ligjore në fuqi, ne nuk kemi qenë të obliguar të bëjmë planifikimin e të hyrave, mirëpo për çdo vit i kemi dërguar raport Departamentit të Politikave Makro-fiskale në Ministrinë e Financave lidhur me realizimin e të hyrave, ndërsa prej këtij viti kemi filluar të planifikojmë të hyrat me KASH.</p> <p>Policia e Kosovës -Nuk është kërkuar ne KASH e as ne ndonjë Qarkore me rastin e planifikimit të buxhetit që të behet një planifikim i të hyrave, po të kërkohej një gjë e tillë siç është kërkuar ne KASH-in e këtij viti ne do të bënim një gjë të tillë. Mbi 95% të të hyrave nuk shfrytëzohen nga Policia e Kosovës dhe nuk kemi pasur ndonjë dokument apo baze për të bere një shpalosje të tillë për këtë arsye nuk e kemi pasur te nevojshme te bëjmë një analize të tillë.</p>	<p>Pavarësisht faktit që më herët nuk është kërkuar me ndonjë ligj, rregullore etj. që të bëhet planifikimi i të hyrave nga MPB, është rekomandim i Auditorit të Përgjithshëm që një gjë e tillë të bëhet nga ky vit. Kjo e ndihmon ministrinë që të vlerësojë performancën edhe në aspektin e mbledhjes së të hyrave. E gjetura dhe rekomandimi mbeten të pandryshuara.</p>
<p>Çështja 5: Mbajtja e pozitive udhëheqëse me ushtrues detyre në afate të gjata kohore</p>		<p>Policia e Kosovës ka të punësuar 1081 nëpunës civil për të cilët zbatohet Udhëzimi Administrativ nr.07/2012 mbi marrëdhënien e punës në Policinë e Kosovës si dhe Udhëzimet tjera të aplikueshme në Policinë e Kosovës. Në Policinë e Kosovës 2 (dy) pozita kane qen te mbuluara me staf civil si UD, ndërsa aktualisht është vetëm një pozite UD Drejtor i Drejtorisë së Menaxhimit të Objekteve, edhe për këtë pozite janë zhvilluar procedurat e konkursit, mirëpo pas përzgjedhjes se kandidatit te suksesshëm është anuluar konkursi nga KSHPMC .</p> <p>Numri i përgjithshëm i zyrtarëve policor në Policinë e Kosovës është 7636, nga ky numër 12 (dymbëdhjetë) pozita mbulohe me ushtrues detyre. Qëndrimi si</p>	<p>Të dhënat e shpalosura në raport i referohen të dhënave zyrtare të pranuar nga Policia e Kosovës për vitin 2017. Nëse kjo gjendje ka ndryshuar gjatë vitit 2018, atëherë një fakt i tillë mund të shpaloset në planin e veprimit si masa që janë ndërmarrë për përmirësimin e gjendjes. Megjithatë e gjetura dhe</p>

		ushtrues detyre për një kohë me te gjatë është si pasojë e plotësimit të pozitave të cilat kanë mbetur të zbrazëta për shkak të suspendimit apo transferove të përkohshme të zyrtareve policor për shkak të hetimeve, procedurë që është e rregulluar me UA. Nr.04/2017. Policia e Kosovës do të vazhdoj t'i përmbahet Ligjeve dhe Rregulloreve në fuqi si dhe rekomandimeve të dala nga Auditori i përgjithshëm apo i brendshëm.	rekomandimi mbeten të pandryshuara.
Çështja 6: Ushtrimi i pozitave të punës në mospërputhje me gradat e fituara		Policia e Kosovës në sistemimin e personelit të uniformuar zbaton Udhëzimin Administrativ nr.04/2017 mbi marrëdhënien e punës në Policinë e Kosovës. Në mungesë të personelit adekuat për pozitë të caktuar Drejtori i Përgjithshëm sipas UA-04/2017, është autoritet për plotësimin e këtyre pozitave derisa të plotësohen numri i nevojshëm me procese të gradimeve, procese të cilat Policia e Kosovës i përgatitë në bazë të numrit të nevojshëm për të plotësuar strukturën organizative. Policia e Kosovës është në proces të gradimeve të zyrtareve policor bazuar në procedurat për gradim, kjo do të vazhdoj deri sa të plotësohen të gjitha pozitat në baze të strukturës organizative. Policia e Kosovës ka raste të shpeshta ku zyrtarët policor suspendohen apo transferohen për shkak të hetimeve penale apo të brendshme si në rastin e lartcekur në rekomandimin nr. 5, ku pozitat e tyre duhet pajtjetër të plotësohen me personel tjetër derisa të rekomandohet nga autoritetet hetuese për ndërprerje të suspendimeve apo transfereve për shkak të hetimeve.	Komenti i bërë nga PK është tendencë për të arsyetuar gjendjen dhe jo kundërshtim i të gjeturës. Ne nuk e kemi kontestuar nevojën për caktim të personelit në pozita të caktuara, as të drejtën e drejtorit të përgjithshëm për emërimin e tyre. Ne po theksojmë se pagesa duhet të bëhet në pajtim me rregulloren e aprovuar për pagat e zyrtarëve policor, që dmth që zyrtarët të paguhen sipas gradës së fituar. Prandaj e gjetura dhe rekomandimi mbeten të pandryshuara.
Çështja 8- Vonesa në ekzekutimin e pagesave:		Policia e Kosovës që nga fillimi i vitit 2016 pas rekomandimit në raportin e Auditimit të vitit 2015 ka ndërmarrë veprime për evitimin sa më të madh të mundshëm të vonesave në realizimin e pagesave. Janë caktuar 3 zyrtarë në kuadër të Drejtorisë për Buxhet dhe Financa të cilët bëjnë pranimin dhe protokollimin e faturave si dhe kompletimin e lendeve për pagese. Vlen të theksohet se tani Policia e Kosove për realizimin e procedurave shfrytëzon sistemin elektronik PRIMIS i cili ndër të tjera paralajmëron për ditët e mbetura për realizim me kohe të pagesës së secilës fature në proces, gjë që do të evitohet mundësinë e vonesave të realizimit të pagesave. Vitin 2017, me rastin e	Komenti nuk e konteston të gjeturën, pasi që vonesat në kryerjen e pagesave janë të dokumentuara. E gjetura dhe rekomandimi mbeten të pandryshuara.

		planifikimit dhe ekzekutimit të buxhetit sipas kodit pesë shifrore ka paraqitur shume vështirësi në menaxhimin e obligimeve. Me këtë rast është paraqitur nevoja për të bërë kërkesa të vazhdueshme në Ministri të Financave për rialokim të mjeteve me qëllim që të mbulohen obligimet dhe të bëhet ekzekutimi i buxhetit sipas planifikimit. Ka pasur disa vonesa në ekzekutimin e pagesave për arsye të mos aprovimit me kohë të kërkesave të PK- se për rialokim të mjeteve nga Ministria e Financave. Siç dihet ky problem ka ekzistuar jo vetëm në PK por tek të gjithë organizatat buxhetore, edhe pse një gjë e tillë është menaxhuar shume mire deri në fund vite, gjë që ka rezultuar me një numër të vogël të obligimeve të pa paguara.	
Çështja 9- Mos funksionalizimi i biznesit		MPB - Sa i përket ekzekutimit të planit të biznesit në vlerë 3,000€ lënda ka qenë e kompletuar sipas dispozitave ligjore në fuqi (vendimi, plani i biznesit, pro fatura, certifikata e biznesit, dëshmitë e riatdhesimit etj.) dhe në bazë të Rregullores për Ri integrimin e Personave të Riatdhesuar nr. 04/2016, siç keni theksuar ju se në lëndë mungon fatura, mirëpo sipas kontratës pala është e obliguar të sjell faturën origjinale pas gjashtë muajsh të ekzekutimit të pagesës që do të thotë se në fazën kur keni audituar ju ende nuk i është brenda afatit për sjelljen e faturës original (keni të bashkangjitur dëshminë). Të gjitha planet e bizneseve të financuara nga MPB monitorohen rregullisht (çdo tre muaj) siç parashihet me legjislacionin përkatës në fuqi. Për këtë janë dëshmitë e monitorimit individual të secilit përfitues, të cilat janë prezantuar edhe gjatë auditimit. Faturat e shpenzimit të mjeteve prezantohen nga përfituesi dhe i bashkëngjiten lëndës pas realizimit të blerjes për themelimin të biznesit, siç është e përcaktuar edhe me Marrëveshjen e nënshkruar me përfituesit. Gjithashtu në shtojcën II ju keni konstatuar se është zbatuar ky rekomandim.	Komenti nuk qëndron ngase ekzekutimi i pagesës ishte bërë me 11.05.2017 derisa raporti i komisionit të monitorimit i datës 09.02.2018 e konfirmon se nuk janë blerë mjetet e parapara. Prandaj e gjetura dhe rekomandimi mbeten të pandryshuara.
Çështja 10 - Tejkallim i afatit të paraparë për vleresimin e ofertave në PK		Rasti i apostrofuar në raport është rasti i vetëm ku ka ndodhur vonesa. Edhe kjo vonesë nuk është varur nga Policia e Kosovës. OSHP në kuadër të mandatit të saj i ka shqyrtuar ankesat dhe me datë 11.11.2016 kemi pranuar vendimin me nr. 294-297/16, që lënda të kthehet në rivlerësim të kërkohej informacione në baze të Neni 72 të LPP dhe gjithashtu të bëhet ekzaminimi Laboratorik për të konfirmuara mbrojtjen balistike. Policia e Kosovës si Autoritet Kontraktues	Komenti i PK-së është përpjekje për arsyetimin e vonesave. Këtë arsyetim e kemi potencuar edhe ne, në raport. Mirëpo vonesat e tilla mund të ndikojnë direkt në cilësinë e shërbimeve që ofrohen

		<p>menjëherë pas pranimit të vendimit ka formuar një komision profesional për rivlerësimin e ofertave të cilët kanë ekzaminuar pjesën administrative dhe specifikat teknike të mostrave të ofruara. Për të realizuar kërkesën e OSHP-së për ekzaminim Laboratorik për të konfirmuara mbrojtjen balistike për, pas kontaktit me Agjencinë Kosovare për Forenzikë kemi konfirmimin se për tu testuar anti plumbi sipas standardit për testimin e nivelit të sigurisë NIJ- IIIA dhe NIJ-IV duhen së paku shtatë (7) jelek antiplumb për secilin operator (dy jelekë të brendshëm, dy jelekë të jashtëm dhe tre jelekë të jashtëm së bashku me pllakat). Po ashtu për realizimin e këtyre ekzaminimeve Agjencia Kosovare për Forenzikë kanë informuar se nuk kanë arme dhe municion të nevojshëm. Më datë 25.01.2017 i janë shpjeguar OSHP-së kërkesat shtesë të laboratorit dhe pamundësia e realizimit të ekzaminimeve Laboratorike për të konfirmuara mbrojtjen balistike. Ky njoftim dhe kërkesë për sqarimi/shqyrtim i është drejtuar OSHP-së disa herë mirëpo nuk është përgjigjur asnjë here kërkesave tona.</p>	<p>nga PK-ja. Prandaj e gjetura dhe rekomandimi mbeten të pandryshuara.</p>
<p>Çështja 13 - Parregullsi në pranimin e mallit dhe në procedimin e pagesave</p>		<p>MPB- Ky rekomandim mund të trajtohet si i adresuar-kryesisht, përkundër përpjekjeve të DB&F për ta zbatuar në përpikëri LMFP nr.03/L-048 dhe Rregullën financiare nr. 01/2013/MF për Shpenzimin e Parasë Publike, në pagesën për "Furnizim me certifikata për regjistrimin e automjeteve" në vlerë prej 27,700€, ne si DB&F ekzekutimin e kësaj pagese e kemi bërë duke u bazuar ne arsyetimin e menaxherit të kontratës, po ashtu edhe të pagesa për "Furnizim me material shpenzues për Laboratorin e ADN-së" në vlerë prej 57,500€, duke pasur parasysh që kemi qene ne fund të vitit fiskal dhe në mungesë të mjeteve buxhetore në zërin ekonomik 13610 (furnizim për zyre) ku kemi qenë të detyruar ta respektojmë nenin 17 të ligjit të buxhetit me nr.05/L-125 kemi realizuar lëvizje të brendshme me vendim të MPB-MF dhe Qeverisë për realizimin e kësaj pagese, po ashtu duke u bazuar edhe ne arsyetimin e dhënë nga Agjencia Kosovare e Forenzikës lidhur me domosdoshmërinë e këtij furnizim.</p> <p>Policia e Kosovës - një gjë e tillë bëhet vetëm në rastet kur nuk ka zgjidhje tjetër. Marr shembull furnizimin me derivate, siç dihet Policia e Kosovës është</p>	<p>Komentet e MPB-së dhe PK-së janë vetëm arsyetim dhe jo kundërshtim i gjendjes së paraqitur në raport, e cila është gjendje faktike. Prandaj e gjetura dhe rekomandimi mbeten të pandryshuara.</p>

		<p>aktive pandërprerë 24 orë në ofrimin e sigurisë për qytetarët e Republikës së Kosovës në tërë territorin e vendit. Mobiliteti dhe prania sa me e shpejtë në çdo vend problematik është qenësore për realizimin e përgjegjësive ligjore që ka Policia e Kosovës. Ne rast se Policia e Kosovës sipas një vlerësimi lëshon një Urdhër Blerje për një vlerë të përafërt atëherë ekziston mundësia që ajo vlerë të harxhohet për shembull në fund të muajit pas orarit të punës dhe të sjell një situatë kur operatori ekonomik për shkak të harxhimit të urdhër blerjes të mos i furnizoj automjetet e Policisë së Kosovës me derivate. Kjo do të shkaktoj pamundësi të lëvizjes së automjeteve të Policisë së Kosovës për t'ju përgjigjur rasteve ne mbrojtje te qytetarëve. Si lustrim ne atë kohë mund te ndodhin vrasje, plaçkitje bankash, vjedhje shtëpive, etj. kurse Policia e Kosovës për shkak të mungesës së derivateve të mos jetë në gjendje të intervenoj dhe te jete prezent ne ato lokacione për të kryer obligimin ligjor. Lejimi i një situatë te tille ku rrezikohet siguria e qytetareve dhe siguria kombëtare ne përgjithësi është i papranueshëm për Policinë e Kosovës andaj zgjidhja e vetme e gjetur është qe urdhër blerja te lëshohet ne fund te çdo muaji. Ndryshe nga kjo, vlen te theksohet se tek furnizimet fillimisht lëshohet urdhër blerja dhe pastaj behet pranimi i mallit dhe nuk ka asnjë rast ndryshe.</p>	
Çështja 14 - Nënvlërësim i pasurisë kapitale		<p>MPB- Te kjo e gjetur pajtohem i pjesërisht sepse sa i përket kësaj të gjeture për regjistrim të pasurisë nën 1,000€ e gjetura për mos regjistrimin e pesë klimave në AME në vlerë prej 1,044€ qëndron ndërsa blerja e dy klimave te Agjencioni i Regjistrimit Civil në vlerë 661€ janë te regjistruar edhe në depo edhe te e-pasuria. Te bashkangjitur shif dëshmitë). lidhur me "Sistemi i Unifikuar për Raportime Statistikore" me vlerë prej 41,595€, regjistrimi i këtij projekti është bërë ndaras sipas artikujve dhe llojit të pasurisë, në bazë të Rregullores për Regjistrim te Pasurive me nr.02/2013, e jo si total i vlerës së sistemit. Një pjesë është regjistruar si pasuri Kapitale ne Free Balanc dhe pjesa tjetër si pasuri Jo Kapitale ne "e-Pasuri".</p> <p>Policia e Kosovës - Ky furnizim ka qene me pajisje te IT-se përkatësisht me kartela qe vendosen ne servera te ndryshëm siç shihet edhe ne te gjeturën e ZAP-it behet fjale për 2.830.00 euro ne këtë furnizim ka pasur edhe pajisje tjera</p>	E gjetura është korrigjuar për dy klimat e ARC-së. Pjesa tjetër e të gjeturës dhe rekomandimi mbeten të pandryshuara.

		te cilat ne i kemi regjistrua ne sistem me përjashtim të disa kartelave qe siç i cekta ma larte janë shume te vogla dhe nuk mund te barkodohen dhe për ketë arsye nuk i kemi regjistrua deri ne mundësinë e pare te barkodimit me qellim qe te regjistrohen ne sistem, Ne kemi regjistrua ne sistem ketë vlere dhe për ketë ZAP-i është i njoftuar me e-mail.	
Çështja 15 – Menaxhimi i flotës së automjeteve		<p>Policia e Kosovës shfrytëzon automjetet pa ndërprerë 24/7 ne realizimin e detyrave policore. Shumica dërmuese e automjeteve qe i ka ne posedim janë me te vjetra se 7 vite dhe si rezultat i punës se pandërprerë janë te amortizuara dhe kane numër te madh te kilometrave te kaluar. Ne anën tjetër nga viti 2009 për shkak te procedurave te komplikuara te Prokurimit dhe mungesave buxhetore Policia e Kosovës nuk ka pasur mundësi te blej automjete te reja. Duke filluar nga viti 2015 Policia e Kosovës ka blere rreth 150 automjete te reja te cilat as për se afërmi nuk kane mundur ta zbusin gjendjen e krijuar. Rreth 80% e automjeteve që Policia e Kosovës i shfrytëzon kanë kaluar afatin 7 vjeçar të shfrytëzimit dhe kilometrat e kaluara (mbi 250,000 km). Vjetërsia e automjeteve dhe amortizimi si rezultat i punës se pandërprerë te automjeteve ka sjellë një situatë qe këto automjete kërkojnë riparime te shpeshta. Qe nga mesi i vitit 2015 Policia e Kosovës nuk ka pas kontratë për pjese rezerve për automjete. Kjo është shkaktuar për shkak te pamundësisë se përfundimit me sukses te procedurave te Prokurimit pa fajin e Policisë se Kosovës. Herën e pare Kompania fituese pa arsye është tërhequr nga tenderi ne fazën e nënshkrimit te kontratës duke aluduar ne pamundësinë e liferimit te pjesëve origjinale siç është kërkuar ne dosje te tenderit përkundër faktit se gjate gjithë procedurës ka deklaruar se do t'i sjelle. Ne këtë rast Polica e Kosovës ka bere kërkesë për konfiskim te sigurimit te tenderit. Herën e dyte ne fazën përfundimtare te vlerësimit Kompania fituese është tërhequr nga tenderi duke refuzuar te japë llojin e pjesëve ekuivalente qe ka ofertuar se do t'i liferoje. Lidhjen e Kontratën për pjese rezervë për automjete kemi arritur ta realizojmë ne vitin 2017. Mungesa e pjesëve e bën te pamundur servisimin e automjeteve. Në Flotën Operative për mirëmbajtjen e automjeteve kujdeset një staf profesional i përbërë nga profile te ndryshme siç janë: mekanik, autoelektricitist, autolimar,</p>	Pavarësisht arsyetimeve të dhëna nga PK gjendja faktike është ajo që është paraqitur në raport, prandaj e gjetura dhe rekomandimi mbeten të pandryshuara.

		gomister, te cilët ne baza ditore kryejnë mirëmbajtjen mesatarisht te 36 automjeteve policore. Përveç mirëmbajtjes dhe riparimit te automjeteve ne servisn e Flotës operative kryhet edhe gjeometri e akseve dhe kontrolla teknike e automjeteve. Flota Operative e Policisë se Kosovës, edhe në mungesë të pjesëve, duke bere riparimc dhc modifikime te pjesëve te vjetra vazhdimisht e ka zvogëluar numrin e automjeteve ne pritje. Policia e Kosovës i jep një rëndësi të veçantë Flotës operative dhe edhe përkundër vështirësive, ndër të cilat edhe u shtjelluan më lartë, bën një menaxhim të mirë të situatës duke e mbajt mobilitetin. Menaxhimi i mirë i Flotës Operative vërtetohet edhe nga raporti i IPK (Raport i Inspektimit mbi menaxhimin e Flotës së Automjeteve dhe pajisjeve policore, Nr. 1/2017) i cili eshte publik dhe i cili iu eshte dorëzuar edhe auditorëve. Në këtë raport ndër të tjera ceket e gjetura mbi uljen e shpenzimeve të mirëmbajtjes së automjeteve mbi 70 % përkundër vështirësive dhe vjetërsisë së automjeteve, si dhe rritja e dukshme e numrit të automjeteve aktive/operative. Sqarimet e lartë përmendura vërtetojnë se konstatimi "Dobësi në menaxhimin e flotës së automjeteve" absolutisht nuk qëndron.	
Çështja 16 - Vonesa në inventarizimin e pasurisë		Policia e Kosovës për shkak të madhësisë si organizatë, shtrirjes dhe llojllojshmërisë së pasurisë, zakonisht në të kaluarën i është dashur kohë për kryerjen e inventarizimit. Mirëpo për t'iu qasur kësaj, praktika e shfrytëzimit te komisionit për inventarizim me shume ekipe të shpërndara në tërë vendin po mundëson që inventarizimi te jete me i shpejt dhe me i sakte. Edhe këtë vit, siç ceket në draft raportin e ZAP, edhe pse inventarizimi si proces është përfunduar më herët raporti final si dokument është përfunduar me 19.03.2018 para afatit ligjor për përmirësim të PFV-së.	Pavarësisht arsyetimeve të dhëna nga PK gjendja faktike është ajo që është paraqitur në raport, prandaj e gjetura dhe rekomandimi mbeten të pandryshuara.
Çështja 17 - Avancet e hapura		Policia e Kosovës ka pasur vetëm një avanc te hapur te vitit 2017 ne vlere prej 15,249€ i cili është mbyllur ne vitin 2018, pjesa tjetër e avancave kane mbetur te hapura ne Ministri te Financave e cila është çështje qe ju përket atyre, Siç i kemi informuar edhe Auditoret kemi pasur se disa vite rresht disa takime me përfaqësuesit e Thesarit ne lidhje me këtë çështje për te cilën nuk kemi mundur te identifikohet qartë se për cilat avance behet fjale, sipas te gjitha gjasave janë	E gjetura dhe rekomandimi mbeten të pandryshuara.

		bere vetëm lëshime ne mbyllje te avanceve gjë qe është me shume çështje teknike.	
Çështja 18 - Raportim jo i drejtë i obligimeve të papaguara		Raportimi ka qene i drejte me përjashtim ne vitin 2018 është bere një barazim ne mes te pagesave qe janë bere nga PK-ja ndaj kompanisë e cila ka bere furnizimin me karburant, faturat janë bere pagese pjesë - pjesë me qellim qe te shlyejmë sa me shpejt obligimet ndaj operatoreve ekonomik, faturat te cilat janë raportuar nga Auditori kane qene kontestuese dhe për këtë arsye nuk janë raportuar si obligim, me rastin e plotësimit te formularit për raportim te pasqyrave financiare pas hulumtimeve qe kemi bere është vërejtur se kemi këtë obligim ndaj kompanisë ne fjale gjë i cili është bere pagesë menjëherë.	Pavarësisht arsyetimeve të dhëna nga PK gjendja faktike është ajo që është paraqitur në raport, prandaj e gjetura dhe rekomandimi mbeten të pandryshuara.
Çështja 19 - Zbatimi i rekomandimeve nga viti paraprak dhe viti i mëhershëm		Sa i përket zbatimit të rekomandimeve nga raportet paraprake të auditorëve Policia e Kosovës menjëherë planifikon dhe ndërmer aktivitetet për realizimin e atyre rekomandimeve që qëndrojnë dhe janë të realizueshme.	Shumë nga të gjetura e shpalosura në raport janë të përseritura nga vitet paraprake prandaj është thënë se rekomandimet nuk janë zbatuar. E gjetura dhe rekomandimi mbeten të pandryshuara.